

Naročnina
Pevna izdaja
za kraljevo Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedejska izdaja
ce. ole. po v Jug.
slavi 120 Din, za
inozemstvo 140 E

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti vrsta
maloglasji po 150
in 20, večji og. asi
nad 45 mm v. 5 ne
po Din 250 veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
in pr. večjem q
naro. in. sobust
Izide od 2 zbiraj
razne pondelke in
dneve po priliku

Ureništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, neponakirano
pismo se ne sprejema. Ureništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2326

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Ljubljani
račun: Ljubljana stv. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7363, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Herriotova izpoved

Gosp. Edvard Herriot, bivši ministrski predsednik v Franciji, radikalni poslanec in lijonski župan je naš stari znanec. Tudi ob sedanji politični krizi francoskega parlamenta se je njegovo ime često imenovalo. Znan je kot odličen prostozidar in velik pobornik protikršćanstva. Gosp. Herriot pa ima to lastnost, da rad moralizira in pri tem, kadar se razvname, pove sebi in svojim večkrat kako prav bridko resnico. Tako se je pred dnevi v svojem listu »Le Petit Provençal« vzmernil radi naraščanja zločinov, ki jih store mladostniki. Vzmernjen radi poraznih poročil izpred sodišč piše g. Herriot častno in pošteno: »Imamo pogum, da priznamo: Krivi smo! Jaz, kot župan velikega francoskega mesta se tega zavedam. Mi smo delali zakone... Toda zakon ne more ničesar, ali skoraj ničesar. Mladina dorašča v nekem strupenem ozračju, ki vzbuja vse njene slabe nagone. Cisto neomejena in docela nekontrolirana publicistika se ji ponuja na vseh voglih... Tudi kino ni brez nevarnosti; s to čudovito iznajdbo se nismo znali okoristiti. Vestni učitelji so nam sporočili, kako kino-predstave zmešajo mlade glave. In ko sem spraševal otroke o predstavi, pri kateri sem bil tudi sam navzoč, sem živo obžaloval staro »laterno magico« naših prednikov... A predvsem so časniki tisti, ki kvarijo mladino. Vzemite jih samo enkrat v roke: celo prvo stran zavzemajo dan za dnevom poročila izpred kazenskega sodišča. Upam si obtožiti pred javnostjo toliko brezvestnost časnika, ev...

Gosp. Herriot torej ugotavlja, da slabo čtivo in opolzke kinopredstave kvarijo mladino, ker jo nauče tehnike zločina in greha. Obenem tudi priznava, da s samimi zakoni ni mogoče zaustaviti grozečega moralnega razkroja med sodobno mladino.

Vsekakor je od g. Herriota simpatično, ko priznava, da tako zvana lajična morala, sezidana le na »državlanski poštenosti in honestnih medsebojnih odnosih« in zaščiteni po državnih zakonih nikakor ni dovolj trdna podlaga za uspešno vzgojo mladine. Mladina mora vedeti, da je sankcija državnih zakonov v večnem božjem zakonu, v Bogu samem, ki je najvišji zakonodajalec in ki vsakega človeka v duši obveže k temu, kar je pošteno, lepo in dobro.

Na iste nevarnosti, ki prete mladinski vzgoji, kakor g. Herriot, je že preje mnogo bolj izrazil opozoril Sv. oče Pij XI. v znani o'rožnici o Vzgoji mladine. »V naših dneh,« tako pravi papeževa okrožnica, »je še bolj potreba pomnožiti čuječnost, ker so se pomnožile nevarnosti, ki groze z moralnim in verskim brodolomom neizkušeni mladini. Polne teh nevarnosti so knjige, ki jih zlobno širijo po smešno nizkih cenah. Nevarnost preti od kinopredstav in sedaj tudi še od radiofonije, ki na lahek način z besedo razširja to, kar kino s podobami. Ta mogočna propaganda sredstva, ki morejo mnogo koristiti, ako jih vodijo zdrava načela, služijo žal čisto strastem in nizkotnemu nagnenju za dobičkom. Sv. Avgustin je vzdihoval radi škode, ki so jo med kristjani njegove dobe povzročile predstave v cirkusu in z dramatično živahnostjo pripoveduje o spremembi na svojem tovarišu in prijatelju Alipiju. Toda nad kako razrvanostjo mladostnih duš radi kinopredstav bi morali danes šele jokati premnogi starši in vzgojitelji.«

Sv. oče pa ne ostane samo pri ugotovitvi moralne nevarnosti, kateri je izpostavljena današnja mladina, ampak pokaže na sredstva, kako odproči velikemu zlu. Pomoč je v vzgoji, predvsem v dobri krščanski šoli, ki je med krščanskim ljudstvom v to poklicana, da vzgoji dobre vernike in v tem tudi dobre državljane s trdnim značajem in uravnostjo, ki je formirana po vekovitih krščanskih načelih, katoliški starši imajo pravico zahtevati, da se po teh načelih in v tem smislu vzgajajo njihovi otroci. Smisel šolskih zakonov mora stremeti za tem, da pomaga Cerkvi in krščanski družini vzgojiti otroke in napraviti iz njih dobre kristjane in poštene državljane. Toda sami ti zakoni ne morejo nikdar nadomestiti naravnih temeljev morale, ki jih daje človeku edinole zavest odgovornosti pred Bogom.

Tu se ravno pričena tragika v spoznanju gosp. Herriota in nešteto drugih, ki so hodili in še hodijo po njegovih stopinjah pa morda nimajo toliko močnatosti, ki bi priznali porazne učinke svojega dela. »Delali smo zakone...« Da, kakšne zakone? Nasprotno verski vzgoji mladine, povečičevali smo lajično šolo in moralo, — a danes nas je strah naraščajočih mladostnih zločincev! Tako bi

Konferenca banov zaključena

Proračuni banovin bodo zvišani — Trošarine ostanejo banovinam
Proračuna Savske in Dravske banovine v razpravi

Belgrad, 26. febr. e. Konferenca banov se je danes v glavnem končala. Na današnji seji, ki je bila dolgotrajna, sta bila poleg finančnega ministra prisotna oba pomočnika. Na tej poslednji konferenci banov se je dosegel popoln uspeh. Banovine dobile zagotovila, da jim bodo v finančnem vprašanju dana širša pooblastila, da bodo lahko sestavile proračune, ki bodo odgovarjali vsem potrebam posameznih banovin. Najvažnejše je dejstvo, da je finančni minister pristal na to, da se dohodki trošarin, ki so se doslej stekali v centralno blagajno

državne hipotekarne banke, neposredno zbirajo pri posameznih banovinah, da jih bodo te lahko uporabljale po svojih potrebah.

Po teh zagotovilih in sklepih se je takoj popoldne prešlo na specialno razpravo o proračunih posameznih banovin. Kot prva je bila danes na vrsti savska banovina. Jutri popoldne pa se bo razpravljalo o proračunu dravske banovine. Razprave se bodo udeležili ban ing. Serbec, njegov podban dr. Pirkmajer, šef finančnega oddelka banske uprave dr. Orel in dr. Bonač.

Uradniški zakon bo aprila gotov

Za upo'olence bo izdan poseben zakon

Belgrad, 26. febr. e. Novi uradni zakon se forsira in im. posebna komisija pod predstvom bivšega pravosodnega ministra dr. Din-ko Perića vsak dan sejo. Upa se, da bo ta zakon v teku mesca aprila dogotovljen.

Sigurno je, da bo po novem zakonu odpadla kategorizacija uradništva in da se vpstavi deset »činovniških grup«. Gmolen položaj vsega državnega uslužbenstva se bo znatno zboljšal.

Ko se bo razprava o zakonskem osnutku bližala koncu, bo izdan poseben komunike o posameznih najvažnejših točkah, tako da bodo pokrajinske organizacije imele še časa staviti svoje pripombe. Vse zainteresirane organizacije bodo pravočasno pozvane, da k osnutku zakona stavijo svoje pripombe.

Kar se tiče upokojencev, o čemer smo že poročali, je prevladovalo drugo stališče. Za ureditev upokojenškega vprašanja bo izdelan poseben zakon za upokojence, v katerem se določa revizija vseh upokojencev. Ta zakon je v glavnem že dovršen, ni pa še določen termin, po katerem naj se izvrši prereda upokojencev na nove prejemke. 30odstotni odtegljaj v tujini živčim upokojencem se ukine. Zakon izenačuje razne dosedaj obstoječe vrste upokojencev.

V splošnem bo novi uradniški zakon za prizadete mnogo ugodnejši in bo stanje upokojencev znatno zboljšano.

Sprememba zakona o PAB

Belgrad, 26. febr. Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Privilegirani agrarni banki.

Navajamo najvažnejše določbe novega zakona:

Upravni odbor more v primeru dokazane potrebe podaljšati rok vplačil.

Čl. 2. pravi, da se smejo dolgoročne amortizacije dovoliti poljedelcem na zastave nepremičnin do 50 odstotkov njih ocenjene vrednosti. Bančni posli banke se povečajo.

Bančno poslovanje vodi upravni odbor. Predsednik upravnega odbora je predsednik banke. Predsednik se imenuje s kraljevim ukazom na predlog ministra poljedelstva in v soglasnosti s predsednikom ministrskega sveta. Njegov mandat traja 3 leta. Ta zadnji odstavek tega paragrafa izpade iz čl. 15 zakona o Privilegirani agrarni banki.

Čl. 4. določa pravice in dolžnosti bančnega predsednika.

Upravni odbor banke se sestaja redno enkrat v mesecu in kadar zahteva to predsednik ali njegov namestnik.

Čl. 13. navaja dolžnosti in pravice vladnega komisarja.

Privilegiji banke.

Banka se oprošča plačevanja vseh državnih in samoupravnih taks, pri ustanovitvi, pri izdajanju menic, pri potrjevanju pravil in knjig in sploh pri vseh svojih poslih z državo ali s samoupravnimi oblastmi.

moral logično zaključiti gosp. Herriot in njegovi učenci.

Zavedni katoliki, ki so si svesti svoje odgovornosti pred domovino in pred bodočimi pokolenji, zahtevajo zato vedno in povsod, da se njihova mladina vzgaja na versko-moralnih temeljih. Oni pa, ki morda v dobri veri delajo drugače, naj se pa iz izpovedi velikega protikršćanskega voditelja moderne Francije uče, da se bo človeška družba izboljšala le, če bo mladina vzgojena vsekozi na krščanskih moralnih načelih.

† Kardinal Merry del Val

Rim, 26. febr. U. V prvih popoldanskih urah je umrl danes kardinal Merry de Val na posledicah operacije slepiča, ki se je izvršila danes popoldne.

Kardinal je bil rojen 10. oktobra l. 1865. in je bil pod papežem Pijem X. kardinal drž. tajnik. Merry de Val izhaja iz stare španske familije grandov in je spadal med najbolj reprezentativne osebnosti kardinalskega kolegija ter slovel kot eden najodličnejših diplomatov. Studiral je v Londonu, Namuru, Bruslju in Rimu. Posvečen je bil l. 1883. Potem je bil član raznih kongregacij. 21. julija 1903 je dobil začasno vodstvo državnega tajništva. Definitivno je bil v državnega tajnika potrjen od papeža Pija X. 16. oktobra 1903 in je ostal njegov državni tajnik do septembra 1914. Še v novembru 1903 je bil imenovan za kardinala. Ko je bil izvoljen za papeža Benedikt XV., ki si je izbral za državnega tajnika kardinala Gasparrija, je kardinal Merry de Val prevzel tajništvo Svetega oficija.

Rajni kardinal ni bil samo velik diplomat, ampak tudi svet mož, ki je bil najbolj sposoben izvajati smernice rajnega papeža Pija X. v smislu religiozne obnove. Tudi je odločno nastopil proti pošunemu modernizmu in relativizmu v verskih vprašanjih. V odnosih de drugih držav je zelo strogo varoval pravice Cerkve napram levičarski Franciji.

Čaušević reis ul ulema vseh muslimanov

Belgrad, 26. febr. Kralj je na predlog ministra pravde in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal ukaz, s katerim se postavlja za reis ul ulema islamske verske zajednice v kraljevini Jugoslaviji s sedežem v Belgradu g. Hadži Mehmed Gjemaludin Čaušević iz Sarajeva.

Zdravstveno stanje dr. Laginje

Zagreb, 26. febr. a. Zdravstveno stanje bana dr. Laginje se je sinoči nekoliko zboljšalo. Zdravniki so ugotovili, da je njegovo stanje sicer nekaj boljše, vendar pa je še vedno enako kritično, posebno radi njegove visoke starosti in značajne bolezni. Noč je prebil dr. Laginja mnogo bolje. V njegovih prijateljskih krogih obstoja velika bojazan, da ne bi kljub temu bolnik podlegel.

Spinčič nevarno obo'el

Kastav, 26. febr. a. Znani hrvatski narodni borec iz Istre in največji prijatelj bolnega bivšega bana Matka Laginje prof. Voje slav Spinčič je tudi opasno obolel. Njegovi številni prijatelji se resno boje, ker je bolezen pri njegovi visoki starosti 81 let nevarna.

Odl kovani sodniki

Belgrad, 26. februaria. AA. Kralj je na predlog ministra pravde odlikoval z redom belega orla 5. stopnje g. dr. Josipa Kotnika, predsednika okrožnega sodišča v Celju v pokoj.

Z redom sv. Save sta odlikovana dr. Friderik Bračić, sodnik okrožnega sodišča v Celju, in dr. Adolf Kaiser, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani, oba v pokoj.

Delovanje Dijaške male antante

Praga, 26. febr. AA. Kongres dijakov Male antante dela s polno paro. Včeraj popoldne je bilo v Studentskem domu veliko kosilo za 1000 povabljenec. Prisotna sta bila v imenu jugoslovanskega poslanstva naš poslanik dr. Grge Angjelinović in svetnik poslanstva Lazarevic. Popoldne je mesto ministra za zunanje zadeve dr. Beneša predaval o pomenu in poslanstvu Male antante generalni sekretar Pep. čigar izvajanja je izpopolnil nato še urednik »Češkega slova« Kopecki, proti večeru je bila v prostorih ženskega doma čajanka, ki so se je udeležili med drugimi vsi poslaniki Male antante v Prag, in češkoslovaški minister za zunanje zadeve g. Beneš. Nocoj bo v prostorih nove palače praškega sejma velik ples. Jutri pa bo o Jugoslaviji predaval prof. belgrajskega vseučilišča dr. Miodrag Ibrovac.

Zagreb, 26. febr. a. Zveza hrvatskih vinarstnikov in sadjarjev bo priredila tudi letos svojo tretjo razstavo v palači zagrebske borze. Razstava se bo vršila od 5. do 7. aprila. Razstavljena bodo sremska, slavonska, dalmatinska in tudi štajerska vina. Pričakuje se, da bo uspeh razstave zelo dober

Največji parnik sveta grade Angleži

London, 26. febr. AA. V Belfastu so pričeli leta 1928. na račun pareplovne družbe White Star graditi parnik, ki bo imel nad 65 tisoč ton in prekosil največji parnik na svetu.

† Dr. Ivo Subelj

Danes je umrl v ljubljanski bolnici v 58. letu dr. Ivo Subelj. Rojen je bil v Kamniku. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani. Za časa svojih juridičnih študij pa je večinoma bival v Velikovcu kot družabnik bivšega trgovin. ministra, barona Pinota. Ta, veliki prijatelj Slovencev, je imel pri sebi stalno kakega slovenskega visokošolca, da mu je čital, ker sam radi oslepelosti ni mogel. Baron Pino ga je tudi napotil na studij tujih jezikov, zlasti francoščine in angleščine. V teh jezikih je tudi s Subljem govoril. Po končanih juridičnih študijah je zato vstopil pri politični upravi v Celovcu ter je bil takoj po političnem izpitu na Pinotovo priporočilo poklican v zunanje ministrstvo na Dunaj, kjer je nenavadno hitro napredoval. L. 1915. je bil že dvorni in ministrijski svetnik. Ves čas je bil zaposlen v širirnem oddelku. A še pred prevratom je moral radi bolehnosti v pokoj.

Dasi v tujini služil, je bil z vsemi vezmi svojega plemenitega srca in globoke duše zvezan z domovino, v kateri je rad preživel vse svoj prosti čas. To svojo ljubezen do slovenskega rodu in posebno do njegovega mladega pokolenja je v dejanju pokazal v preobli meri. Podpiral je ubožne slovenske študente in skrbel za nje kakor oče. Zbiral je slovenske študente na Dunaju, prirejal z njimi izlete ter jih pri teh prilikah vzgajal za moški, a plemenit nastop, vreden slovenskega imena. Sam ljubi Bog ve, koliko tihega gorja je izlečila njegova radodarna desnica.

Na Dunaju je bil duša družabnega življenja med Slovenci. V zimskih mesecih je skliceval slovenske uradnike in častnike k družabnim večerom. Tu na »Subljevih večerih« so se spoznavali in navezavali medsebojne stike dunajski Slovenci, med katerimi je bil on najpopularnejša oseba.

Ob prevratu je bil predsednik Narodnega sveta v Kamniku, kmalu pa je bil radi poznavanja tujih jezikov in koroške dežele imenovan za podpredsednika jugoslovanske plebiscitne komisije na Koroškem. Ker je že bolehal, ga naša država po plebiscitu ni več zaposlila. Živel je zato v miru v Kamniku in se bavil s ponavljanjem tujih jezikov. Poleg francoščine, italijanščine, angleščine in nekaterih slovanskih jezikov se je bavil Subelj celo s turškim in kitajskim. Dve leti sem je pa popolnoma onemogel in smrt mu je bila le rešiteljica. Subelj je bil zelo izobražen mož, finih manir in čedne zunanosti, a tudi izredno blažega, plemenitega značaja.

Mož čistega krščanskega značaja zasluži, da slovenski rod ob njegovem slovesu spoštljivo klone z glavno in ohrani v časti spomin nanj!

Ali hočete nadaljevati?

V nedeljskem »Slovenec« smo ugotovili, da nam je neumestno, čemu začnejo oni del slovenskega časopisa, ki je služil bivši demokratični stranki, gonjo proti Zadrudni zvezi in njenim članicam kreditnim združenjem. Če koga boli razvoj našega združništva, ali je modro, da kaže, kje ga čevlji žuli? Zlasti smo ugotovili, da je način napadov v »Domovinu« nekaj skrajno nizkočnega, ker operira s čisto prostakimi lažmi. »Jutro« večer sicer trobi na umik, vendar pa pogreva še vedno neresnico, da »številne kreditne zadruge zlasti v bivši mariborski oblasti nimajo na razpolago dovolj sredstev, da bi zadostile kreditnim potrebam kmetijstva«. Morda so take zadruge kje — nam ni znana nobena —, toda članice Zadrudne zveze v Ljubljani dobe dovolj kredita od zveze, da morejo vršiti v polni meri svojo dolžnost. Druge, ki niso članice, seveda pri Zvezi ne morejo po pravilih ničesar iskati in ne dobiti. To smo v našem listu enkrat že poudarili. Več ne moremo kot da ponavljamo, naj Jutrov dopisnik težav drugih ne zamenjava s delom članice Zadrudne zveze. Ta podatek v »Jutru« je torej čisto netočen, zanj ni doprinešen prav nič kak dokaz, zato je brezsmiselno tudi vse, kar »Jutro« naprej izvaja. Ker trditve »Jutra« torej ne drže, zato je ne samo demagoško ampak zlobno in slovenskemu gospodarstvu škodljivo, da govori o »nezdravih razmerah, ki da vladajo v gotovem delu našega združništva«. Kar tiče naložb pri bankah, naj pa gospoda — kot smo že opozorili — pogleda na pr. češko osrednjo zvezo gospodarskih društev v Pragi, pa naj reče, če morda tudi ta hodi po slabih potih. Tisti, ki je dolžan dokazov za svoje trditve, je na vaši strani. Čisto na jasnem pa si naj bodo gospodje, da ne bomo pustili nikoli blatiti slovenskega združništva in da bomo v njegovo obrambo porabili vsa dopustna sredstva.

Sla ist Wollmann v Zagrebu

Zagreb, 26. febr. a. V Zagreb je dospel sloviti slavist in prof. na univerzi v Brnu dr. Fran Wollmann, ki je že nekočkrat bil v Zagrebu, kjer je zbral material za svoje veliko delo, zgodovino hrvatske in srbske drame, katero je naša kritika sprejela z veliko pohvalo. Pisal je tudi mnogo o zgodovini bolgarske drame. Sedaj pripravlja delo o naši povojni literaturi. Prišel je v Zagreb, da zbira material in se porazgovori z našimi književniki. Oglasil se bo tudi pri Matici hrvatski in pri hrvatskem književnem društvu Sv. Jeronima, ki sta najuglednejši hrvatski književni instituciji.

Dunajska vremenska napoved. V splošnem bolj oblačno od jugovzhoda.

Chautempsova vlada padla

Vlada po 48 urah pada — Poraz levičarskega bloka — Desnica se raduje — M nifestacije Tardieuja

Pariz, 25. febr. U. Chautempsov kabinet je padel. Ni preživel prvega sestanka s parlamentom. Pri glasovanju o zaupnici, ki so jo predlagali radikalni socialisti kot zaključek interpellacijske debate, je ostala vlada v manjšini. Proti njej je glasovalo 292 poslancev, za njo pa 277. Ostala je v manjšini s 15 glasovi, ker se je 21 poslancev odtegnilo glasovanju. Tardieu je ostal zmagovalec.

Levičarji pravijo, da je bila ta zmaga le Pirova zmaga, ker, če je današnje glasovanje pokazalo, da v zbornici ni levičarske večine, se je obenem tudi pokazalo, da tudi desnica ne razpolaga s večino. Desnica je namreč zmagala samo s pomočjo 10 komunistov, ki pa se pri prihodnjem glasovanju lahko obrnejo proti njej. Posledice nove krize, ki je že itak zelo napeto notranjopolitično situacijo v Franciji izredno poostrišla, se za sedaj ne morejo pregledati, ker bo po današnjem manevriranju tudi desnici težko sestaviti kabinet, ki bi bil zmožen življenja.

Desnica in center se pa seveda svoje zmage zelo radujeta. Izid glasovanja so desničarji in centristi pozdravili z ogromnim navdušenjem.

Tardieu dobil mandat

Sila nejasen položaj — Doumergue ponudil sestavo nove vlade Tardieuu — Nova vlada naj bo vlada republikanske koncentracije

Pariz, 26. febr. U. Tardieu je spoznal, da se je po poostritvi nasprotstva med levo in desno onemogočil s svojim včerajšnjim manevrom, ko je preprečil sestavo koalicije leve in sredine, ki jo je sam priporočil predsedniku republike in je zato Doumergueju najprej odklonil sestavo nove vlade. Po ponovnem poskusu pri Poincareju, ki se radi svojega zdravja mora izogibati vsakega aktivnega političnega delovanja, je Doumergue danes popoldne vnovič prosil Tardieuja, naj vsaj poskusi rešitev krize. Tardieu je vabilo sprejel in obljubil definitiven odgovor še tekom današnjega večera. Upanje, da se mu posreči, je celo v desničarskih krogih zelo majhno, ker po dogodkih zadnjih dni ne bo noben merodajen politik radikalnih socialistov pripravljen, vstopiti v njegov kabinet. To odklonilo stališče radikalnih socialistov ni naperjeno proti republikanski koncentraciji, temveč izključno samo proti Tardieujevi osebi. Tardieu sicer lahko poskusi, kakor je to že včeraj storil, da si zagotovi podporo pribežnikov iz levega meščanskega tabora. V tem primeru pa bi njegov kabinet najbrže ne trajal dalje, kakor prvi.

Vsekakor je ves položaj tako silno zmešan, da bi v vsaki drugi državi že davno razpustili parlament, samo v Franciji je to pol zelo težka. Ustava sicer dopušča razpust, toda od časa tretje republike se je tak razpust pripetil samo enkrat ter bi bili potrebni mnogo nujnejši razlogi, kakor je obstoj ali neobstoj kake parlamentarne večine, da bi predsednik republike in senat, ki mora na to pristati, resno uvaževala tako eventualnost.

Pariz, 26. febr. AA. Havas sporoča: Pred Tardieujem je predsednik republike Doumergue konzultiral Doumera in Bouissona. Po avdienci je prvi izjavil novinarjem pikro: »Zdi se mi, da prihajamo prepogosto semkaj!« Drugi pa

Vprašanje spremembe štatutov DN

Zeneva, 26. febr. AA. Odbor Društva narodov je snoči pričel razpravljati o vprašanju prilagoditve statuta Društva narodov pariškemu paktu. O vprašanju, ali naj sam odbor razpravlja o potrebi revizije statuta Društva narodov, so nastala različna mnenja. Večji del razprave je bil posvečen temu vprašanju.

Na kratko povedano, je angleška vlada predlagala izpremembo člena 12, s katerim se signatarne sile obvezujejo, da se v primeru konflikta ne bodo posluževale vojne, preden ne po-

Razsodba proti mareziškim kmetom

Trst, 26. febr. a. Izredni tribunal za zaščito države je izrekel danes obsodbo proti 13 istrskim kmetom, ki so bili obtoženi, da so agitirali proti fašističnemu režimu ter s terorističnimi metodami skušali vzbujati med prebivalstvom nerazpoložene napram oblasti. Obsojeni so bili: Rudolf Maršič na 20 let, Ivan Dobrinja na 19 let ječe, Anton in Ivan Kodarin in Ivan Maršič na 10 let, Franc Ferman, Marijo Mužanik, Brečleslav Kočanič, Albert Germanc in Josip Lovreč na tri leta, Klement Bratovec na 4 leta ječe. Dva obtožena sta bila oproščena radi pomanjkanja dokazov.

Francoski list o italijanski vojski

Pariz, 26. febr. AA. »Le Temps« posveča obširen članek italijanski vojski. Pisec pojasnjuje sedanjo sestavo te vojske in ugotavlja, da je pridobila na efektivnosti in udarnosti zlasti po novi preureditvi. Italijanska vojska predstavlja silo prve vrste. Članek ugotavlja na kraju, da si Italija prizadeva razviti predvsem svoje letalstvo.

Pariz, 25. febr. U. Padec Chautempsovega kabineta je povzročil slične ulične demonstracije, kakor l. 1926 padec Herriotovega ministrstva. Zveza patriotske mladine, katero je poslanec Taitinger mobiliziral že za sedmo uro zvečer, ki pa radi močne policijske pripravljenosti ni mogla manifestirati, je ob 10 zvečer, po številu več kot tisoč mož, prišla pred poslansko zbornico, kjer sedaj hrupno demonstrira proti Chautempsovemu kabinetu. Policija in četa republikanske garde, ki je bila skrita v poslanski zbornici, sta bili preslabi ter se je zahtevala pomoč pri predsednika policije, kateri je odposlal pomožne policijske čete.

Ko se je prikazal na portalu parlamenta Tardieu, ga je množica burno pozdravljala.

Pariz, 25. febr. U. Takoj, ko je postal znan rezultat glasovanja, so ministri zapustili sejno dvorano ter je bila seja takoj zaključena. Ze pol ure pozneje je Chautemps s svojimi ministri prišel k predsedniku republike in mu podal svojo demisijo, komaj 48 ur potem, ko se mu je z novim kabinetom predstavil.

je pristavil melanholično: »Saj se bom vračali vsakih 8 dni!«

Kdo je glasoval proti Chautempsu.

Pariz, 26. febr. U. Po točno ugotovljenih rezultatih glasovanja je desnica sklenjeno glasovala proti Chautempsu, ojačena s pribežniki sredinskih strank. Od 54 poslancev radikalne leve je glasovalo 25 proti kabinetu, od republikanskih socialistov 3 in od neodvisne leve 5, dočim se je skupno 21 poslancev odtegnilo glasovanju. Predsednik Doumergue je že danes začel tradicionalne sprejeme. Nasledstvo Chautempsa je še popolnoma nerešeno. Govori se v prvi vrsti o Poincareju ali Briandju, v drugi vrsti pa o Barthouju ali Peretu, ker bi bil Tardieu prevelika obremenitev za republikansko koncentracijo, ki naj bi obsegala radikale od Maginotove skupine in glede katerih se smatra, da je sedaj prišel njihov čas. Sicer pa bi iz zagate pomagal samo razpust parlamenta.

Komentarji listov.

»Petit Parisien« vidi v padcu Tardieujevega in Chautempsovega kabineta dokaz, da v sedanji poslanski zbornici ni niti izrazite desne niti leve večine. »Matin« označuje Tardieuja sicer za moralničnega zmagačca v včerajšnji bitki, ki pa ni sposoben, da bi bil voditelj sprave in voditelj koncentracije, ki je sedaj vsekakor postala absolutno potrebna. »Journal« smatra, da razdalja med Tardieujem in Chautempsom ni nepremostljiva. Od levičarskih listov je radikalna »Republique« za neusmiljeno nadaljevanje boja. »Ere Nouvelle« naglašja, da je dobiček včerajšnjega glasovanja v tem, da se je popolnoma razčistilo razmerje moči med desnico in levo. »Quotidien« priznava, da v trenutku ni levičarske večine in da je edina možnost za sestavo večine koncentracija.

Ponovna odgoditev londonske konference

London, 26. febr. AA. Zaradi demisije francoske vlade, ki je ostala na včerajšnji seji francoske zbornice v manjšini za 15 glasov, je bila pomorska razorožitvena konferenca ponovno odložena. Zaradi tega ne more odpotovati v London nobena francoska delegacija, preden ne bo sestavljena francoska vlada, ki bo imela zaupanje zbornice. Vodje delegacij, ki so se imeli sestati v četrtek, se sestanejo že danes, da proučijo položaj, ki je nastal zaradi ponovne krize francoske vlade.

Avstriško-nemško prijateljstvo

Dunaj, 26. febr. a. Dunajski listi se bavijo s potovanjem kaiserja dr. Schobra v Berlin, ter pišejo zelo pohvalno o sprejemu in manifestacijah, ki so se vršile ob priliki njegovega odhoda. Avstrijska javnost upa, da bo trgovinska pogodba, ki je bila pri tej priliki principijelno sklenjena, imela velike posledice za razvoj odnošajev med Nemčijo in Avstrijo.

Vlada osemindesetih ur

Kakor smo napovedali prvo ur, ko se je zaznalo za sestavo levičarsko-radikalnega kabineta, tako se je tudi v resnici zgodilo: kabinet g. Chautempsa ni preživel niti prvega srečanja s parlamentom, ampak je neslavno izginil, še predno je prišel do uresničenja svojega širkega zasnovanega programa. Zakaj je tako hitro padel radikalni kabinet? Zato, ker je imel na sebi vse znake levičarskega kartela g. Herriota iz leta 1924, ki je v notranji in zunanji politiki in zlasti v finančnih zadevah pustil tako porazne sledove, da je še za dolgo časa vsaka podobna vladna kombinacija v deželi nemogoča. Tragika g. Chautempsa je bila baš v tem, da je nekaj storil, česar niti ni nameraval. G. Chautemps, najbolj umerjen radikal, ki si ga moremo misliti, si je zamislil neko središnjo koncentracijo vseh »zmernih« elementov v parlamentu brez skrajnega levega in desnega krila. A vsak poizkus, osvoboditi desničarje, je propadel; zato je moral hočeš — nočeš seči na levo k socialistom, ki so res obljubili pomoč, dasi zaenkrat niso vstopili v vlado. Ob takem položaju je bilo takoj jasno, da bo nova vlada popolnoma odvisna od socialistov, ki bodo razumeli svoj prestižni položaj temeljito izrabiti. Ustvarila bi se v parlamentu jako nezdrava in nemoralna atmosfera. Socialisti, ne da bi prevzeli pred narodom odgovornost, bi izžirovali vladni aparat, dokler bi od tega imeli kaj korist. Potem bi skušali ustvariti kako novo situacijo in se z njo koristili. Zbornica, kakor so je ustvarile volitve 1928, je pa po večini protisocialistična in tako se je neneravna zveza g. Chautempsa z socialističnimi prijatelji takoj v začetku žalostno končala.

Sicer pa ni padlo nikomur na um, da bi ob sestavi vlade g. Chautempsa čestitali Franciji na posebno izbravem kabinetu. Če izvzamemo g. Brianda in še dvoje ali troje drugih ministrov, so to večinoma možje drugovrstne politične kakovosti, ki bi se prizadevali, da izvedejo več ali manj dosledno kulturni in gospodarski program radikalne stranke, brez one širke gospodarske koncesije, ki jo je razodeval g. Tardieu. Kulturno bi bil novi kabinet izrazilo lajčističen in protiversko usmerjen. Krščanski demokrati (Champaniers de Ribes) ki radi svojega gospodarskega programa sicer skoraj dosledno podpirajo levo, so ravno radi izrazito kulturnobojne smeri novega kabineta izostali iz vlade. Gospodarski program bi bil nakazan z osebo g. Louchera, ki si je zagotovil čim prejšnjo izvedbo socialnega zavarovanja, kakor ga je pripravila že prejšnja vlada. Finančni minister g. Dumont je obljubil znižanje davkov in več ugodnosti za delavstvo, kar je bilo splošno s simpatijami sprejeto.

Ce povzamemo glavne motive radikalnega poraza, moramo reči: Za krščansko kulturno usmerjene poslance je protiglasovanje narekoval njihov svetovni nazor; za nacionalistično desnico pa nezaupanje novega kabineta v vprašanju zunanje politike. Kajti pozicija Francije na razorožitveni konferenci v Londonu in njeni interesi se jim niso zdeli dovolj varovani po gg. Chautempsu in Sarrautu, ki naj bi nadomestila gg. Tardieuja in Seyguesa.

Francoske parlamentarne krize se jako hitro razpletajo in je verjetno, da bo nova vlada hitro sestavljena. O njenem obilježju ni mogoče ničesar prerokovati. Skoraj izključeno pa je, da bi se šlo predčasno na nove volitve, kar se dosedaj pred potekom zakonodajne dobe v Franciji še ni zgodilo.

Vesti iz države

Šibenik, 26. febr. a. Italijanski parnik »Dalmatias« je odpotoval za Filadelfijo, natovorjen s 11.000 tonami boksita za tamošnjo aluminijско industrijo.

Šibenik, 26. febr. a. Hrvatska katoliška okrajna narodna zveza je imela 23. t. m. v katoliškem domu čajanko ki je bila zelo okusno prirejena in imela sijajen uspeh.

Požega, 26. febr. a. Mestni kulturno-prosvetni odbor je priredil 23. t. m. predavanja o življenju in delu zagrebskega nadškofa dr. Ante Bauerja. Predavatelj je predvsem govoril o važnih zgodovinskih dnevih hrvatskega metropolitana.

Princ Karol se poroči?

Pariz, 26. febr. U. Agentura Fournier poroča, da se je bivši romunski prestolonaslednik Karol v Parizu zaročil s princesinjo iz hiše Bonapartov. Vest je povzročila v Bukarešti ogromno senzacijo, ker se boje, da bi Karol v tem primeru zopet zahteval pravice do prestolonasledstva. Potrdila te vesti ni bilo mogoče dobiti.

Razne vesti

Johannesburg, 26. febr. AA. V tvornici Modderfontain je eksplodiral dinamit. Ubiti so bili 4 domačini in neki Evropec.

Subotica, 26. febr. a. Bački apostolski administrator presvetli gospod Lajčo Budanović je odpotoval včeraj preko Zagreba na romanje v Jeruzalem.

Rim, 26. febr. U. V prisotnosti Mussolinija so bila danes pogajanja med zastopniki Reke in merodajnimi italijanskimi ministri, da se iz gospodarskih ozirov režim proste luke razširi na vso Reko.

Seja ljubljanskega obč. sveta

Ljubljana, 26. febr.

Nocoj ob 5 se je vršila kratka seja ljubljanskega občinskega sveta. Ta seja je bila najkrajša vseh, ki jim je predsedoval sedanji župan. Opravičili so svojo odsotnost občinski svetniki Ivan Hribar, Sušnik, dr. Bohinjec in Šterk. Župan je v svojem predstvenem poročilu prečital zalvalno brzojavko Nj. V. kralja, s katero se po svoji dvorni pisarni zahvaljuje za udanostno brzojavko zadnje občinske seje, ko je občinski svet zvedel, da je Nj. V. kralj pospešil, da se bo Ljubljana hitreje regulirala.

Župan se je nato spominjal prejšnji teden umrlega občinskega svetnika dr. Josipa Jeriča. Po kratkem opisu njegovega življenja, v katerem je podčrtal njegovo delo, ko je bil po vojni tajnik narodnega sveta. Dr. Jerič je imel važne naloge v ljubljanskem občinskem svetu, ki jih je skrajno vestno vršil. Njegova smrt pomenja za občinski svet velik udarec. Mestni občinski svet bo dr. Jeriču ohranil dober spomin, njegovi rodbini pa naj velja sožalje. Občinski svetniki so na županov poziv vzkliknili spominu dr. Jeriča: »Slava mu!«

Nato se je vršila zapisnica novega člana občinskega sveta ing. Pavlina, ki je bil pri zadnji seji odsoten. Takoj nato je prešel občinski svet na dnevni red.

Poročilo gradbenega odseka

je podal podžupan prof. Jarca. Najprej je poročal o nakupu Auerspergovskega sveta, to je zemljišča, na katerem stoji razvaline knežjega dvorca. Uprava Auerspergovih posestev je izjavila, da je pripravljena mestni občini odstopiti ta svet po isti ceni, kakor ga je bila pripravljena odstopiti pravoslavni občini ljubljanski. Za zemljišče zahteva kupnino 360.000 Din. Zemljišče obsega 3579 kvadratnih metrov in bi torej bil kvadratni meter po 165 Din. Mestni občini so bili ti pogoji sprejemljivi in je pristala na ta nakup. Zemljišče je fidejkomisno in se bo sedaj spremenilo v denarni fidejkomis ter bo kupnina naložena pri Mestni hranilnici po njenih obrestih. Občinski svet je sprejel ta predlog gradbenega odseka.

Druga točka je bila razprava o predlogu za nakup dveh parcel pekovske zadruge ob Dunajski cesti. Ti parceli merita 65.000 kv. m. Zadruga je bila svoječasno pripravljena prodati ta svet mestni občini po 30 Din kvadratni meter. Mestna občina pa je bila tedaj, kakor je prof. Jarc sam dejal, »preveč« in ni mogla kupiti sveta. Sedaj pa je pekovska zadruga povisala ceno kvadratnemu metru na 40 Din. Mestna občina potrebuje to zemljišče zaradi regulacije svetokriškega okraja in mora kupiti ta svet tudi po tej ceni. Predlog gradbenega odseka je bil sprejet, obenem pa se bo mestna občina pogajala s pekovsko zadrugo, da ji ta odstopi tudi opicijo na sosednih posestvih.

Na predlog prof. Jarca je občinski svet odobril tudi

več investicijskih del

iz kredita, ki je ostal od svoječasno sprejetega 6.2 milijonskega investicijskega posojila. Ta ostanek znaša 2.788.000 Din. Odobreno je bilo, da se uporabi znesek 600.000 Din za zgradbo mostu preko Malega grabna na Opekarski cesti, ker je sedaj most v zelo slabem stanju, in za most čez Gradaščico v Groharjevi ulici. Za uređitev Gledališke ulice kot važne prometne ulice na Gosposvetsko in Celovško cesti se določi 100.000 Din. Dalje se bo popravil preostri ovinček pred gostilno »Pri čičku na gričku«. Za podaljšanje vodovoda na Barju se bo uporabilo 200.000 Din, za zgradbo stranišča na Masarykovi cesti in za popravila drugih stranišč znesek 450.000 Din, za smetarske vozove pa znesek 350.000 Din.

Poročilo personalno-pravnega odseka

je podal dr. Ravnihar. Poročal je o raznih prošnjah za sprejem in za zagotovitev sprejemov v ljubljansko domovinstvo. Stipendija dr. Košmerla za dijake tehnične srednje šole se podeli na priporočila direktorja dr. Reiserja v znesku 3000 Din letno dijaku Jakobu Karlu, ukine pa se mu zato nižja stipendija mestne občine. Stipendija mestne občine za dijake tehnične srednje šole v zneskih po 1000 Din letno se na priporočila direktorja dr. Reiserja podeli tem dijakom: Milanu Gregoriču, Hermanu Slamiču, Dragotinu Chwatalu, Stefanu Dolharju, Marjanu Pengovu, Maksimu Brezarju, Josipu Šintiču in Josipini Mozetič. V mestni posvetovalni urad sta bila izvoljena gg. Hinko Pelikan in Lovro Perko.

Poročilo odseka za upravo hiš

je podal Likozar. Poročal je o raznih prošnjah za znižanje oziroma za plačilo najemnine v obroklih. Odklonjen je bil odsekov predlog, da bi se Francetu Maroltu, nadučitelju, povrnila najemina v znesku 620 Din, ki jo je plačal za mesec julij 1929, ko se še ni vselil v hišo. Nežka Keržič, uboga vdova v mestni hiši na Vodovodni cesti, je prosila, naj bi se ji odpustila najemina 412 Din. Svojo prošnjo je utemeljila s tem: Njen mož, šofer Janko Keržič, se je v začetku decembra 1929 smrtno ponesrečil pri avtomobilski nesreči pri Velenjah. Tako je ostala sama s svojimi tremi otroci, nekaj dni po moževi smrti pa je povila še dvojčka, tako da ima sedaj pet majhnih otročičev, dohodkov pa nobenih. Prosila je mestno občino, naj bi je ta ne metala iz stanovanja. Občinski svet je tej prošnji seveda ugodil, obenem pa je bila njena prošnja izročena socialnemu uradu v nadaljnje uradovanje. Angela Sušteršič, lastnica mlekarne v mestni hiši na Ahacjevi cesti, je prosila, naj bi se najemnina njenega lokala znižala na 8000 dinarjev letno. Občinski svet je prošnji ugodil, toda le od 1. februarja dalje. Pri zadnjem kategoriziranju mestnih hiš je bila hiša št. 16 v Gradski ulici uvrščena v III. kategorijo. Ta hiša je pa slaba in ima stara stanovanja, zato je občinski svet sprejel predlog, naj se ta hiša

uvrsti v IV. kategorijo in se najemnine temu primerno znižajo.

V načelstvo mestne delavske bolnišnice blagajne sta bila izvoljena Likozar in Jeglič, v nadzorstvo pa Pišek, Debevc in Lovša.

Volitev člana Mestne hranilnice.

Občinski svet je nato prešel na volitev novega člana upravnega odbora Mestne hranilnice, to je mesto, ki je bilo s smrtjo dr. Jeriča izpraznjeno. Župan je sporočil, da so bila pogajanja med posameznimi občinskimi svetniki brezuspešna. Na zahtevo enega občinskega svetnika se je volitev izvršila s listki. Skrutinatorja sta bila Čuč in Knez.

G. župan konstatira izvolitev obč. svetnika g. R. Sušnika v upravni odbor Mestne hranilnice z 31 oddanimi glasovi, dočim sta dobila gg. dr. Žitko 6 glasov, dr. Božidar Vodušek 4 glasove.

G. obč. svetnik Čuč odločno protestira proti tej izvolitvi, češ da sicer visoko čišla g. Sušnika, da ga pa z ozirom na to, ker zastopa g. Sušnik že nek drugi denarni zavod kot načelnik nadzorstvenega sveta, ne more biti hkrati član upravnega odbora Mestne hranilnice. To je incompatibel! Iz istih razlogov je kot odbornik Kranjske hranilnice odklonil i g. Čuč sinoči na predposvetovalni seji ponujeno mu mesto, zato računa, da bo i g. Sušnik z njim solidaren.

G. župan odloži to točko za bodočo sejo. S smrtjo dr. Jeriča so bila so bila izpraznjena nekatera mesta v posameznih odsekih. Izvoljeni so bili mesto njega: v magistratni gremij Jeglič, v personalno-pravni odsek dr. Lukan, v finančni odsek Meden in v odsek za upravo hiš Jenko. Na dnevnem redu so bili razni samostojni predlogi, med temi tudi predlog prof. Jarca:

Ustanovitev mestnega tujsko-prometnega sveta.

Mesto Ljubljana je z bližnjo in daljno okolico kakor ustvarjena za središče tujskega prometa, ki bi mestu tudi donasal izvanredne dohodke. Z ozirom na to, da je zagotovljeno, da se bo regulirala Ljubljana, ki je doslej kazila lice mesta, je čas, da se prične preudarno premišljevanje in organizirana propaganda za promet tujcev. Preštudirati bo treba doma možnost, koliko tujcev more mesto vzeti pod svoj krov in ukreniti v tem vse potrebno, da se dobi pregled razpoložljivih sob — njih število se ceni do 1000 — in oskrbi zanje udobna oprema, da se organizirajo ugodne prometne zveze z najlepšimi točkami naše okolice, oskrbe udobne gostilne, na drugi strani pa proučiti dotične razmere v priznanih središčih tujskega prometa (Celo-vec, Salzburg, München itd.).

Zato predlagam, da osnuje mestna občina poseben tujsko-prometni svet — ne premnogosteven — ki naj po svoji uvidevnosti pritegne strokovnjake-svetovalce. Temu svetu se naj izdela poseben pravilnik in se mu naj v proračunu zagotovijo primerna sredstva.

Predlog naj se odkaže finančnemu odseku. Seja je bila nato zaključena, nakar se je vršila tajna seja.

Usoda Mestne hranilnice v Kočevju

Kočevska mestna hranilnica izroči svoje ključke banski upravi.

Kočevje, 26. februarja.

Vprašanje Mestne hranilnice, ki se vleče že dobra tri leta, je stopilo v to težko fazo, da sta uprava in odbor Mestne hranilnice v Kočevju ustavila vsako nadaljnje izplačevanje vlog in prosila bansko upravo za odločitev. Mestna hranilnica v Kočevju izkazuje že nekaj let pasivno stanje in je prišla zato v velike denarne težave. Vlagatelji, zlasti večji, so vložili celo vrsto tožb, ki so postajale v zadnjem času vedno bolj številne.

Ravno radi tega se je odločila uprava in odbor Mestne hranilnice, da izroči ključke okrajnemu glavarstvu in s tem izroči zavod državni oblasti. Uprava in odbor Mestne hranilnice sta se odločila k temu koraku, ker doslej v sanacijski akciji, dasi se ta stvar vleče že pol leta, ni prišla od nobene strani nikaka denarna podpora, čeprav je bila ta zagotovljena. Radi tega se je uprava odločila do svojega koraka.

Jutri dopoldne bo izročil ključke Mestne hranilnice predsedniku uprave g. Gustav Verderber v roke okrajnemu načelniku, vladnemu tajniku g. Frideriku Logerju.

Smrt plemenite žene

Jesenice, 25. februarja.

Kakor je »Slovenec« že poročal, je v nedeljo popoldne na Savi pri Jesenicah umrla gospa Cilka Pongratz, rojena Klnar, vdova po nekdanjem tovarniškem blagajniku, katerega je preživela celih petnajst let. Bila je vzorna gospodinja in njen vrt je bil gotovo najlepši na Jesenicah. Koliko nedolžnih otročičev je iz njenih rok prejelo belih lilij in drugih cvetic ob priliki prvega svetega obhajila, birmo itd.!

Kako splošno priljubljena je bila rajnica, je pokazal veličastni pogreb, ki se je vršil v torek popoldne na jeseniški pokopališče. Pevski zbor društva »Sava« ji je zapel tri žalostinke, v sprevedu pa je igrala godba Krekovega prosvetnega društva.

Zadnji četrtlet je bila še pri maši v savski cerkvi, kamor je zahajala skoro sleherni dan. V petek je zbolela ter ni več vstala, vnela se ji je možganska mrena. V nedeljo popoldne je izdihnila svojo blago dušo.

Vsi, ki smo jo poznali, jo ohranimo v trajnem spominu. Vsem preostalim, posebno pa sestri, gospodični Ančki, katera jo bo pač najtežje pogrešala, na naše iskreno sožalje.

Kako je dr. Jerič ljubil svoj rojstni krov

Dr. Josipu Jeriču je tekla zibelka v mežnariji podružnične cerkve sv. Nikolaja na Gradišcu med St. Vidom in Stično. Razen mežnarije in cerkve ni daleč naokrog nikakršnega poslopja. Okrog cerkve je vse polno kamenja. Tudi cerkvene njivice so s kamenjem kar posute. Motika mora biti za Jeriča, in oče dr. Jeriča, ki je umrl že pred 40 leti, je imel 14 otrok, od katerih so trije študirali, dva sta duhovnika. Mati je pa še živa in je v 80. letu.

Pokojni dr. Jerič je ta skromni rojstni dom tako ljubil, da je prav pogosto prihajal obiskat svojo mater. Za vse se je zanimal. Vsaka skala v obližju cerkve mu je bila znana. Večkrat je prišel zvečer po slabih stezah, v hišici prenočil, jutraj se pa vrnil v Ljubljano. Ko je pred kakimi tremi tedni tudi ponoči prišel domov v slabem vremenu, se je še močno prehladil. To mu je močno škodovalo.

Mož, ki je tako ljubil svojo mater in svoj rojstni krov, je vreden našega spoštovanja.

Tri obletnice krščanske matere

Te dni praznuje v Ljubljani svoje 87 letnico rojstva Marija Berdajs, stanujoča v Cegnarjevi ulici. S rodila se je leta 1845 v Horutah in je k ljub. redki in visoki starosti še prava dobrodušna nerjuna korenina. Njeno življenje je pisano po bridkih preizkušnjah, borbah in delu, vse jo je pa le utrjevalo v neomajni veri, katera ji je bila vedno uteha. Zanimivo je, da poleg svojega rojstnega jubileja praznuje še 70 letnico, odkar je članica

Stara mati Marija Berdajs s svojo unukinjo.

»Bratovščine živega Rožnegakranca«, katero je obdržal papež Gregor XVI. dne 27. januarja 1852. Vstopila je v bratovščino 19. februarja 1860. Vsak dan moli predpisane molitve in skrbno hrani pristopnico, na kateri je zapisano: »Po smrti ali odstopu se listek nazaj odraja.« Je pa pristopnica tudi kot tiskovina zelo zanimiva. Pod sliko Matere božje je naslikan ljubljanski grad, na spodnji levici sedi na tronu papež Gregor XVI. in blagoslavlja ude bratovščine. Praznuje pa ženica tudi 60 letnico članstva Marijine pogrebne bratovščine za katero redno plačuje, čeprav bi ji ne bilo več treba, zlasti ne sedanjih zvišanih prispevkov.

Rekli smo, da je bilo njeno življenje pisano po bridkosti. Ni še bila stara osem let, ko se ji je ubil oče pri neki stavbi v Borovnici, smrt so ji sporočili v župnijsko šolo, kjer je župnik pripravljval otroke za spoved in sv. obhajilo. Drugačne šole še ni bilo. Drugače je pa trdo delala do poroke in mogoče še bolj po poroki. V zakonu, v katerega je stopila l. 1865,

Dobava na dom

Pozvonilo je.

Hitel sem odpirat.

Pred vrati je stal mlad eleganten gospod in mi stisnil mal zavojček v roke.

»Prosim izvolite, — osminka najfinejše kave, — ne stane nič.«

»Najlepša hvala! Pozdravite nepoznanega darovalca!«

»Prosim — je samo vzorec. Čez teden dni bom zopet prišel, da sprejem vaše cenjeno naročilo.«

Žena je kavo takoj skuhala. Bila je izvrstna. Upam, da delajo tudi druge kavne trvdke tako reklamo. Vsak dan osminko kave, kot brezplačni vzorec, to bi mnogo olajšalo gospodinj-ske izdatke. Priporočam se takim trvdkam kar najtopleje.

Drugi dan je prispel po pošti ličen zavojček. Vsečina: prvovrstna, z surovim maslom mešana margarina v lepi dozi. In nad vse ljubozno pismo: »Naš gospod... Vas bo v prihodnjih dneh obiskal, da sprejme vaše cenjeno naročilo.«

Dan zatem je obiskaval stanke v hiši zopet eden takih mladih gospodov in delil sardine. Bile so čudovito dobre.

Dejal sem nato ženi: »Zdaj imava kavo, margarino, sardine; pazi, jutri nam pošljejo okusen srnin hrbet!«

Srninga hrbita ni bilo. Kaj so samo prodajalci divjačine tako nazadnjaški v reklami?

Kakovost britvice je odvisna od izredno ostrega rezila.

Posebno ostru in precizno izdelana britvica Gillette jamči zato za ugodno britje vihu tega pa z njo tudi prišedite. Kupite pravočasno nove britvice Gillette!

Gillette

je rodila 12 otrok in sicer trikrat dvojčke. Mož ji je umrl leta 1911, torej ji je bilo v zakonu usojenih 45 let. Izmed otrok žive samo še trije: Jože, uradnik OUZD, ki je prav zadnje dni praznoval 50 letnico rojstva, Lovro in Marija, trafikantinja na Marijinem trgu.

Jubilantka je vse življenje delala, pa ji delo le ni škodilo, kakor misli današnji svet. Čila je pri vseh krizih, prvkrat v življenju je resno zbolela šele lansko leto. Streti je pa le ni moglo; po nekaj tednih je že vstala. Noge so ji nekam težke, misli pa še vedno lahke, ker v vsem in povsod išče pomoči in utehe v molitvi. Bog ji daj dočakati še lepo število let, ki naj jih ji blagoslovi s srečo in zadovoljstvom, ki ga je zaslužila. Vzorni materi pa tudi naše častitke.

5letna dehl'ca do smrti opečena

Smarjeta pri N. m., 25. februarja.

V nedeljo 25. februarja sta šla oba Marlinova, mož in žena, doma iz Celevca, k jutranji službi božji v Smarjeto. Doma sta pustila štiri nedoletne otroke v oskrbi deklet. Dekla je šla v hlev kravo molzi, petletna Marija pa se je na peči obnavala. Pri tem ji je padla podveza od nogavic na tla. Šla je s svetiljko svetit, a luč ji je ugasnila. Nato je tekla v kuhinjo in prinesla gorečo trsko v sobo in z njo iskala zgubljeni predmet. Pri iskanju se ji je užgala obleka. In otrok je bil naenkrat v plamenu. Njena malo starejša sestra, ko je to opazila, jo je hitro začela polivati z vodo. Tudi dekla je medtem prišla in s strahom pomagala reševati deklico.

Ko so prišli starši od mase domov in našli deklico do vratu opeklo, so urno zapregli konje in peljali otroka v novomeško bolnišnico. Radi hudih opeklin je deklica v ponedeljek zvečer umrla. V torek so jo pripeljali iz Novega mesta v domač kraj, kjer bo pokopana.

Nesreča v rudniku

Kočevje, 26. februarja.

Ivan Dižek, rudar, se je večeraj popoldne pri delu v rovu težko ponesrečil. Ko je hotel izpodkopati veliko grudo premoga, se je ta predčasno utrgala in padla nanj tako nesrečno, da mu je dvakrat zlomila desno nogo. Dižeku bodo morali nogo amputirati. — Pred kratkim pa je utrgalo delavcu Jejtiču prste. Na vsak način je treba povečati skrb za varstvo delavcev.

DOBRO ZDRAVJE je največje bogastvo. Jemajte redno za zajutek in južino po eno skodelico

OVOMALTINE

z mlekom. To je najsigurniji način za ohranjenje zdravja.

Prišla pa je mlada dama in prosila, če sme oddati najnovejšo kuharsko knjigo na ogled.

»Prišla bom zopet čez osem dni in upam, da mi bo gospoda odkupila knjigo. Stane samo Din 65.«

Mlada dama se lahko oglasi kadar hoče. Moja žena je že knjigo prebrala in si vse najboljše recepte prepisala.

Na tak način razpečavati literaturo, to mi res izvrstno ugaja! Kupil sem si takoj omaro za leksikon ter komaj čakam, kdaj mi ga bodo poslali, seveda kot brezplačen vzorec.

Toda princip, odjemalcu dobavljati blago na dom, postane tudi lahko zelo riskanten. Posebno kadar se tiče svilenih nogavic. Nedavno tega mi je pravil prijatelj sledečo zgodbo:

Mlada gospa, komaj nekaj tednov poročena, je bila sama doma.

Pozvonilo je, in ko je odprla vrata, je stal pred njo mlad eleganten gospod. Prišel je kot zastopnik svetovne trvdke in vprašal, če sme dami pokazati nove svilene nogavice, ki se nikoli ne raztrgajo in so vseeno jako poceni.

Da sme, je pritrdila gospa in ga peljala v sobo.

Kmalu zatem se vrne zakonski možiček do mov. Našel je v sobi tujega mladca, ki je klečal pred njegovo ženko in ji najljubezniveje na tikel nogavice.

Kupčijo, ki se je zatem razvila, so menda slišali po vsej hiši. In zastopnik svetovnoznane trvdke svilenih nogavic leži v bolnici. Pri vsem, tem pa so bile nogavice res zelo cene.

(Iz švedščine.)

Zdrava prebava temelj vsemu zdravju

Ali trpite od trde stolice, vrtoglavosti in nemirnega spanja? Ali občutite neugodje in pritisk v želodcu po vsaki jedi ter kisli okus v ustih? Ali Vas mučijo bolečine v želodcu in lakotnicah? Ali imate kožne izpuščaje, ki so nastali vsled slabe prebave? Vzemite tedaj preizkušeno zdravilo specialiteto, čistilo FIGOL, ki urejuje prebavo in Vam vrne zdravje.

FIGOL proizvaja in ga z navodilom o uporabi pošilja po povzetju

Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Originalni zabojček s 3 steklenicami stane z zavojnino in poštino vred 105 Din, 8 steklenic 245 Din, 1 steklenica pa 40 Din.

Vsak dan prihaja zahvalna priznanja o uspešnem delovanju FIGOLA.

Javna zahvala.

P. n. Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44.

Odkar sem popil 3 steklenice FIGOLA, ki ste mi jih poslali, občutim, da se mi je želodec, ki me je toliko let bolel, popravil. Prosim Vas vsled tega, da mi pošljete še 12 steklenic.

S spoštovanjem

Sande Zdravkovič,
Štip, 15. aprila 1927.

Koledar

Četrtek, 27. februarja: Gabriel od Zalosne Matere božje.

Osebnosti

— Poroka. V št. Vidu pri Stični se je poročil g. Ignacij Pevec, bivši obl. poslanec in načelnik okr. cestnega odbora v Trebnju, z gđ. Tinec Kristan iz ugledne tuk. Kristanove rodbine. Novoporočencema iskreno čestitamo!

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vsakega dolžnosti blaginjska poveljstva mornarice intendantov kap. I. raz. Ciril Tominec; na službo v ekonomski oddelki poveljstva mornarice višji vojni uradnik 4. raz. ekonomske stroke Anton Jezerink; na službo v mornariško poveljstvo strokovni poročnik Albin Cingrija; na službo v strojno šolo strojni poročnik Adolf Čizmek; na službo v maritimi odsek pomorske arzenale poročnik fregate Bogdan Božič; na službo v VI. pomorsko obalno poveljstvo strokovni poročnik Ivan Fras; na službo na kr. brod »Hvar« intendant kap. I. raz. Dragotin Butkovič in strojni kap. II. raz. Bernard Sušteršič in na službo na kr. podmornico »Osvelnik« strojni poročnik Josip Pismaht.

Mala kronika

★ Pokojnina za družine moštva »Daks«. Pokojninski zavod za zasebne nameščence v Ljubljani je telegrafično sporočil Dubrovniški plovilski, da je brez ozira na zavarovanje pri Okrožnem uradu odobril pokojnino družinam pokojnih častnikov, telegrafistov in strojnikov na potopljenih »Daks«. Zavod je istočasno poslal kot prvo pomoč 20.000 Din.

★ Vseslovanski gasilski kongres. Predpriprave za Vseslovanski gasilski kongres, ki se bo, kakor smo že ponovno poročali, vršil od 1.—4. avgusta t. l. v Ljubljani pod visokim pokroviteljstvom Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. so v polnem teku. Te dni je kongresni odbor, kateremu načeljuje veletrgovec g. Richard Engelsberger iz Krškega, razposlal oficijelna vabila domačim in inozemskim gasilskim organizacijam. Vabljenih je 54 držav. Po končanih kongresnih sevanostih se bodo organizirali izleti na Gorenjsko, na Plitvička jezera in na Jadran. S kongresno izkaznico bo imel vsakdo pravico do izredno znižanih cen na železnicih in parobrodih v vsej naši državi. Da tudi naša vlada temu kongresu pripisuje izredno paznjo in polaga nanj veliko važnost, je dokaz, da je ministristvo za trgovino in industrijo naprosilo tujsko prometno društvo Putnik, naj takoj izdela podrobne programe za izlete. Izvedli smo, da namerava konzorcij »Stacion« staviti kongresnemu odboru Stadion brezplačno na razpolago. Na stadionu bodo gasilci nastopali prvič pri nas z prostimi vajami s sekiricami. Te bodo izvajali tudi češki in bosanski gasilci. Videli bomo reševalna dela slovenskih, čeških in hrvatskih samaritank. Požrtvovalnemu delu naših nesebičnih gasilcev in njih trudu pri ohranjanju naših domov in naše imovine se bodemo oddolžili s čim večjo udeležbo v kongresnih dneh.

★ Potres v Gor. Logatec so čutili 25. februarja. Spremljalo ga je bučanje. Začel se je ob 14.27 in je trajal par sekund. Smer od jugo-vzhoda.

★ Potres v kamniškem okraju. Iz Sel pri Kamniku: V torek 25. februarja ob 14.56 smo čutili mali potresni sunk.

★ Električni stražnik. V Subotici je inženir mestne elektrarne Georg de Freshville, po poreklu Francoz, sicer pa ruski begunec iz Moskve, znašel aparat, ki onemogoča vsako tatvino električnega toka. Iznajditelj je dal svoj aparat patentirati. Časnikarjem je izjavil, da je samo v Subotici za okrog pol milijona dinarjev letno pokradene električne struje in da se

le redko posreči pojasniti tatvino. Njegov aparat pa izključuje vsako tatvino, zakaj takoj zagori rdeča lučka in izda tatvino. Ta »električni stražnik«, kakor je iznajditelj imenoval svoj aparat, ni prav nič večji, kakor navaden električni števec in se da montirati na napeljavo. Ing. de Freshville se sedaj pogaja z večjimi inozemskimi finančnimi skupinami, ki se zanimajo za njegovo iznajdbo.

★ Zalogina a resnično! Prejeli smo: V kakšni bedi se nahajajo staroupokojenci, provizionisti, železniški invalidi, miloščinarji in vdove državne in južne železnice, se je že večkrat razpravljalo. Primorani smo to zopet ponoviti. Društvo železniških upokojencev venomer pritiska, pošilja na razna mesta spomenice, v katerih odkriva vse gorje, ki ga trpijo gori imenovani vsled podražena stanovanj in življenjskih potrebščin. To dela v prepričanju, da pride čas, ko se bodo tudi tem nesrečnikom uredili njihovi prejemki času in življenjskim potrebščinam primerno. Ako pa se to še ni zgodilo, ne zdeno društva nobena krivda. Zelo žalostno pa je, da se najdejo upokojenci, stoječi izven društva, ki delujejo proti društvu, razširjajo neresnične vse mogoče vesti in to celo na mestih, od katerih se pričakuje rešitev. Iz kakšnih razlogov in v čigavo korist? Ne zavedajo se, da s svojim početjem škodujejo celokupni stvari in tudi samim sebi. V pojasnilo upokojencem, ki se zavedajo svojega položaja ter delovanja društva, katero vrši svoje delo povsem korektno, kakor je to razvidno iz vseh predloženih spomenic, pa sledi: S pomilovanjem naj opozorijo one upokojence, kateri s svojim razdiralnim delom škodujejo celi stvari. Odgovor na klevete in natolcevanja pa naj bo, da se upokojenci še z veliko večjo vnuemo okleno društva in podpirajo delo, ki ga vrši društvo. Od poti, katero ima društvo začrtano, ne odstopi, dokler se ne popravijo krivice gori imenovanim. Pri pomimo pa, da bomo primorani proti vsakemu razširjevalcu neresničnih vesti nastopiti sodnijsko, da nam omogočimo priložnost njegove trditve dokazati. — Društvo železniških upokojencev.

★ So'ska izporečevala. Pišejo nam: Velikanjiva šolska »enka« je sicer že končana, a poročila je toliko različen in dobrih misli, da ne bo odveč, ako se pove še kajera! Koncem januarja je bil na osnovnih šolah sklep prvega tečaja. Prej so šolarji prinašali na dom svoja spridevala, nekateri z velikim veseljem in »ponosom, drugi pa bolj s strahom ali potrti: starši so dobili prepotrben upogled v otrokovo napredovanje ali nazadovanje, in gotovo je misel na spridevala, ki ga treba pokazati »sarem« v mnogih slučajih zelo dobro uplivala na šolarjevo prihodnost. — Sedaj pa je to veselje ali pa strah dočela izginila: vsled dolobce, da morajo biti vsa spridevala kolkovana, velika večina knetiških ali podeželskih staršev, ki lihi tlačijo znane denarne slike, ne zmore več novega davka, ne plača kolekov, in tako ne dobi več upogleda v šolanje svojih otrok. Mnogi starši vprašujejo, kam bi se bilo treba obrniti, da bi se nova dolobca glede šolskih kolekov postavno odpravila? Bilo bi v veliko, da neprecenljivo korist šol, šolarjev in staršev!

★ V »Uradnem listu« kraljevske banke uprave št. 34 od 26. februarja t. l. je objavljen »Zakon o konvenciji o trgovini in plovitvi, sklenjeni med našo državo in kraljevino Španijo, d'leje »Zakon o nadzorstvu nad življenjskimi potrebščinami«, »Statut o organizaciji in poslovanju Šolske kraljevine Jugoslavije« in »Izprememba in dopolnitve odločb ministrskega sveta D. R. št. 42.300 z dne 17. aprila 1924 o draginskih dokladah civilnih uradnikov in ostalih državnih uslužbencev in D. R. št. 107.201 z dne 8. oktobra 1924 o draginskih dokladah državnih upokojencev.

★ V Službenih novinah št. 43 od 24. februarja t. l. je objavljen »Vojno-kazenski zakonik« in »Sporazum med našo državo in kraljevino Bolgarijo v svrhu vzdrževanja reda in javne varnosti na meji«.

★ Išče se duhovnik. Neka velika vas na Hrvatsko-Slavoniji meji želi imeti redovnice. Ker je župna cerkev oddaljena 3 in pol km, zato bi se sestre ne mogle redno udeleževati predpisane vsakdanje sv. mise. Tamkajšnji župni in dekanjski urad je torej soglasno z občani sklenil polegovati se za k-kakega gosp. duhovnika. Pri sedanjem velikem pomanjkanju duhovnikov, je izključeno, da bi se dobil kateri aktiven gospod, pač pa morda kateri že upokojeni. Dotični gospod bi imel prosto stanovanje pri vaški cerkvi Presv. Sreca. Prehrano in oskrbo bi prevzele sestre. Občani pa dajo mesečno 400 Din. Ako bi prevzel tri »vke«, po pol ure oddeljene šole, dobi zanj letno 5000 Din. Ima pa tudi lahko vsa dušepastirska opravila razen porok. Ljudje so zelo dobri. A ker je polovica vaščanov luteranska, bilo bi katoličkom večkratno prisostvovanje pri sv. maši in dobra »zgojila« otrok velika opora proti drugovercem. Če bi kateri preč gosp. duhovnik mogel in hotel prevzeti to službo, naj se javi ustmeno ali pisмено šolskim sestram v mestu Slovenska Bistrica ali pa dekanjskemu uradu v Gaju, žel. stan. Poljina na Hrvatskem in sicer po možnosti čimprej.

★ Molitev za Rusi« Sv. oče Pij XI. je priporočil in z odpustki obdaril lepo molitev v čast sv. Tereziji Deteta Jezusa za nesrečno Rusijo. Slovenski prevod te molitve je dalo ACM nastiliti na podobnih Iverske Bogoredice in drugih vzhodnih cerkvenih slk. Naj se ta molitev kar najbolj razširi med našim ljudstvom, da se bo moglo pridružiti svetovni križiški vojski molitve, h kateri go-reče vsa sv. oče Pij XI. Podobice se dobivajo v prodajalni KTD (Nišman). Cene za 100 komadov po 16 Din, 24 Din in 32 Din. Po pošti 1 Din več.

★ Pet postnih pesmi za mešani zbor in orgle. Zložil Anton Jobst, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izvodu Din 20. — Pričujoče pesmi so zelo zanimive vsebinske tako po slogu kakor harmoniki. So sicer moderne vendar ne pretirano. Zbori jih bodo z dobrim umenovanjem z uspehom izvajali in tolmachi vernikom poslušno dobo in »skrivnost« Kristusovega trpljenja. Oprema je zelo lična: tisk na trpežnem papirju prav lep, jasen in čitljiv. Zborom, ki hočejo pestni čas posebno pove-ličati, priporočimo te pesni prav točno.

★ Narodno evetje. Deset krasnih slovenskih narodnih koranic za klavir — prireditel Jos. Pavlič — je izšlo. Dobe se posamežno v Matični knjigarni po 8 Din. Priredila za salonski orkester in godbo na pihala po naročilu v prepisu.

★ Dijaški dom v Ptuj razpisuje troje mest prefektov za realno-gimnazijske predmete s takojšnjim nastopom. Opremljene prošnje sprejema vodstvo Dijaškega doma v Ptuj.

★ Zobni atele E. Glavič v Litiji pri dr. Ukmarju sprejema od 8—12 in od 2 do 8; ob nedeljah od 8—12. Delo vestno, solidno, prvovrstno. Cene zmerno.

★ Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopoutju vzemi na teče kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice. Po izkušnjah na klin. kah za notranje bolezni je »Franz-Josef« voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vlom na kolodvoru v Rušah

Maribor, 26. febr.

Danes okoli 4 zjutraj se je postajenačelnik v Rušah nenadoma prebudil. Zazdelo se mu je, da je začul v prometni pisarni ropot. Podal se je iz svojega stanovanja tja in opazil dve temni postavi. Sprožil je tri strele, nakar sta postavi izginili, skakajoč skozi okno. Kakor se je pozneje pokazalo, sta se oba vlomilca očividno ravnokar lotila svojega posla in se jima je posrečil le vlom v manipulacijsko blaginjo, iz katere je izginilo okoli 190 dinarjev, dočim sta glavno blaginjo samo malo navrtala. O vladu je bila obveščena mariborska policija, ter se je podal takoj na mesto vloma daktiloskop Grobin s policijskim psom. Na podlagi sledov je bilo mogoče ugotoviti, da sta imela oba vlomilca na nogah cunje. Razen tega je daktiloskop izvršil posnetke prstnih odtisov. Pes je takoj zavalal sled ter ubral za sledom in se ustavil pri stanovanju postajnega delavca, ki je bil takoj aretiran. Aretiranec sicer taji vsako krivdo, vendar pa obstojajo momenti, ki ga obremenjujejo. Drugega še niso mogli izslediti.

Najcenejša in prvovrstna vina

toči gostilna »PRI PAVLETU«. Silvanec (stari in novi) liter po 20 Din, rizling 15 Din, cvček (gavoda peč) po 15 in 16 Din, Zavrčan po 12 Din. — Danes na »debel« četrtak« izborna špeh ovka. Tudi za druga jedila je dobro preskrbljeno.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Za ljubezen so zdravila. C. Opera: Z'p'ria. Delavska zbornica: Predavanje Braika Kref-ta »O gledališču«. Ob 8 zvečer. Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik. Marijin trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

○ O boleznih. V petek 28. t. m. bo v verandni dvorani na XIX. prosvetnem večeru predaval g. dr. Franc Debevec. »O boleznih, katere se moremo le redkokdaj ubraniti. Početki socialne bolezni« jetike se znači pri prehladu. Zato bo gotovo predavanje zanimivo in koristno, ter nam bo strokovnjak razložil, kako se varujemo pred to zahrbitno boleznijo, ki ima hude posledice.

○ Pianist Ivan Noč sodeluje na jubilejnim simfonijem koncertu, ki ga priredi in proslavo 10 letnice svojega obstoja orkestralnega društva Glasbene Matice ljubljanske v ponedeljek, dne 10. marca v veliki unionski dvorani. Izvajal bo Lisztov klavirski koncert s spremljevanjem orkestra pod taktirko dirigenta L. M. Škerjanca. Vsiopnice so od danes naprej v predprodaji v Matični knjigarni.

○ Vreme v Ljubljani. Včeraj je bilo oblačno in mirno. Zjutraj mrza — 0,4° C, najvišja dnevna temperatura 2,4° C. Barometer 773,7. Ugotoviti je treba, da je že nekaj dni sem zjutraj po vseh večjih mestih v državi tudi mrzlo kakor v Ljubljani, da pa se skoro povsod čez dan temperatura višje dvigne kakor v našem mestu.

○ Iz grajske kronike. V grajski koloniji je bilo nekaj časa mirno. V izpraznjena stanovanja so

Maribor

OCETOV UMOR.

Pod predsedstvom sodnika okrožnega sodišča v Mariboru Zemljica se je danes vršila obravnava pred petorico senatorjev, proti 18 letnemu posestnikovu sinu Martinu Horvatu iz Zgornje Pristave in 40 letnemu pisarju Antonu Sidiaršku. Razprava se je vršila že 2. decembra 1929, pa se je morala preložiti na zahtevo zagovornika, da naj se preiše Sidiarškovo duševno stanje. Horvat je sicer priznal, toda povdarjajoč, da ga je Sidiaršek napeljal k umoru lastnega očeta, dočim je pri danasnji razpravi Sidiaršek tajil vsako krivdo glede napeljevanja. Na predlog drž. pravdnika dr. Zorjana se je v svrhu ponovne preiskave duševnega stanja obtoženca razprava v drugič preložila.

□ Visoka gosta v Mariboru. V Maribor sta dospela včeraj z dopoldanskim potniškim vlakom prevz. škof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič ter škof koadjutor dr. Rožman. Bila sta gosta prevz. knezoškofa dr. Andreja Karlna ter sta se s popoldanskim potniškim vlakom odpeljala v Ljubljano. Poset visokih gostov je zgolj privatnega značaja.

□ Maribor je naše rodno mesto, naše bivališče. Da ga moremo ljubiti, ga moramo prej poznati. Zatorej: drevi k prosvetnemu večeru v dvorani Prosvetne zveze. Govori prof. Franjo Baš o starem in modernem Mariboru.

□ Dokaze človekoljubnega dela je nudil nedeljski občni zbor društva za podporo revnih učencev v Mariboru. Predsednica ravnateljica A. Stupca se je v svojem poročilu zahvalila s prisrčnimi besedami vsem dobrotnikom, posebno pa mestni občini, posojilnici in Narodnem domu, tiskarnam, uredništvom listov, trgovcem, obrtnikom, šolam ter vsem damam in gospodom, ki so priskočili društvu na pomoč. Ob pri-liki božičnice je bilo obdarovanih 704 učencev. Dohodkov je bilo v pretekli poslovni dobi 73.281,20 dinarjev, izdatkov pa 72.145,90 Din. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanjí odbor z neumorno požrtvovalno ravnateljico Antonom Stupco na čelu.

□ Himen. Poročil se je včeraj pri sv. Petru v Ljubljani Josip Rijavec, poročnik pri tukajšnjem 45. pehotnem polku, z gđ. Olgo Rovšekovo iz ugledne ljubljanske rodbine. Novoporočencema naše najiskrenejše čestitke.

□ Podlegel. V bolnici je umrl včeraj 44 letni zastopnik Jadranske družbe Josip Baršič, ki si je bil v petek dopoldne v samomorilnem namenu v nekem tukajšnjem hotelu pognal kroglo v desno senco. Po petdnem boju s smrtjo je podlegel poškodbam.

□ Ciganka in njene čipke. Spela Hertenberger se rada ponaša s čipkami ter se s pravo cigansko spretnostjo peča tudi s tovrstnimi kupčijami. Radi ksefta je bilo, da je kanila od onstran meja vtihtopiti večjo zalogo lepih čipk. Toda nevarna so mariborska tla; mlah-kdo pride nepogruentan ter neraziskano tod skozi. In je bilo tudi po špeli-ciganki. Špela pa rada tuhta: vsi, ki tuhtajo, so bolj nevarne sorte. In tudi špela je nevarna. Iztuhtela je nakano:

**PUSTNA
ZABAVA**
»GRAFIKE«
PUSTNO SOBOTO
1. MAR. V KAZINI

se vselile nove stranke, število »grafačkov« je celo narastlo, čeprav je prav zadnje dni ugrabila smrt siromaka Zorca iz viteške dvorane. Kot bi slutil smrt, ni hotel ne v sirotišnico, niti ne v bolnišnico. Končno so ga morali odpeljati in odpeljali so ga tudi v večnost.

Le v soboto je bil pa ves Grad po koncu. Nekdo se ga je prav posteno nasekal in naložil dal-matina, polni meri navrhil se na Gradu. Ker v takem stanju možakar ni baš prijazen in ker hoče v takem stanju svojo »primojduševstvo« potrditi tudi s pestjo, mu je družina pobegnila. Možakarja je to vjezilo — bilo je po enajstih ponoči, z divjim kričanjem, zabeljenim z internacionalnimi ocvirki sočnih kletvin, je zbudil vse stranke na dvorišču, begal po temnih hodnikih prvega nadstropja: »Z mojo družino ven!« Zbudili so se otroci, zbudile so se ženske in začudeno in prestrašeno poslušali kri-čanje in ostudne kletvine. Še bolj jih je pa obšla groza, ko je možakar začel s pestmi udrihati po vratih. Neke stranke, ki je odprla, se je hotel celo dejansko lotiti. Dobro, da se je pravočasno zakle-nila. Divji možakar, ki zase ljubi red in mir, se je pomiril šele okrog dveh ponoči. Prav bi bilo, da se takim eksperimentarjem ki so v nadlego prebi-valcem in ki tako brezobzirno kalijo prepotrbeni mir, energično dopove, da tudi zanje veljajo pred-pisi. Nič ni čudnega, da Grad izgublja svoj ugled. Navedeni slučaj pa znova potrjuje naše tezoje in dokazuje, kako potrebna je policijska stražnica na Gradu.

○ Československá Obec v Lublani. — Důle-žitá členská schůze koná se v sobotu, dne 1. břez-na v osmé hodině v restauraci Zvezda. Na o-gramu Masarykova oslava, sestavení kandidátní listiny, a t. d. Učast členstva velmi nutná.

○ Iz policijske torbe. V noči na 24. t. m. je bilo vlomljeno v stanovanjsko barako Ang. Smu-kovčeve v Zg. šiški. Vlomilci so odnesli gran-o-ion in 9 plošč, vredno skupaj 1200 Din. — Teh-niku Bojano Šantlu je nekdo z dvorišča v Ver-stovski ulici ukradel nad 5 metrov dolg čoln, vreden 1400 Din. Čoln je imel napis »Tolovaje«. — Neki deček je našel v Cigaletovi ulici zaboj, v ka-terem je bil majhen stroj za čiščenje barv nitro-celuloznega tipa in trdke »Dika« iz Zagreba. Strojek, ki je bil najbrže kje ukraden, je vreden okrog 1000 Din.

○ Polenovka nemočena se dobi vedno v de-likatesni trgovini F. R. Kovačič, Miklošičeva c. 32.

ROKOBORBE

HOTEL »UNION« ★ 8-15 ZVEČER
4 velike borbe 4

Pröller (Dunaj) proti Wehrman (Nemčija)
Mrna (Slovaška) proti Bachtratty (Avstrija)
Johnson (Afrika) proti Poberl (Celle)

VELIKA BORBA

Equatore (Italija) proti Kop (Jugoslavija)

VSLOPNINA: Din 10.—, Din 15.— in Din 20.—

radi okrepčila si je izprosila dovoljenje, da sme v kolodvorsko restavracijo. Špela ni bilo več nazaj; ko so šli barat v restavracijo, so izvedeli, da se kakšne ciganke sploh ne spominjajo. Ukanih je špela zaenkrat mariborske carinike; smola je v tem ker je špela take sorte, da jo vsi dobro poznajo. Pri prvem snetju bo doživela čudo: 24 jurčkov bo padlo; ob čipke je pa itak že.

□ Smentani Prleki. Firbec je prevzel Mari-borčane radi prleškega gostovanja. Pobreški Prleki pa so fantje od late in poznajo firbec utehe. Zato se prleško gostovanje v nedeljo, dne 2. t. m. ponovi. Vsi, ki niso prišli na svoj račun, da bi si ogledali žemtovanje navade in staroslavne očetne ceremnije Prlekov, naj ne zamudijo prilike. Pristne prleške gibanjce...

□ Smrtina kosa. Preminul je v starosti 28 let delavec Maks Bek, Vrbanova 2. Pogreb bo danes ob pol 15 iz mrtnišnice na mestnem pokopališču v Pobrežju.

□ V studenški Ljudski univerzi predava drevi šolski upravitelj Hren o tem: Od kovača do vladarja.

□ Jurek-Nacekovo medrovanje je povzro-čilo nemalo razburjenje med mariborskimi kre-matorijani. Dokaz: »Delavska politika« v št. 18. s. o. jeja letošnjega izhajanja. Živel Jurek. Na-cek tudi kajpak.

□ Zmajevali so včeraj Mariborčani: suc-zinke pri spomladansko sinjem nebu. Raz strel ni moglo biti ker ga ponckod sploh ni. Ugi-banju so napravili konec mariborski vreme-slovni specialisti: zapabilo je od Pohorja sem in pogluno snežinke v slufte, da so se v najsever-nejših delih znašle nad obdravsko prestolico.

□ Bolniške blaginje mariborskih trgovcev redni občni zbor se je vršil v torek zvečer v hotelu »Orel« pod predsedstvom gremijevega načelnika Weikla. Iz poslovnega poročila je razvidno, da je štela blaginja koncem prošle-a leta 217 zavarovancev. Bolniški sklad izkazuje 39.322,16 dinarjev rezervni sklad pa je na-rastel na 52.974,07 dinarjev tako da znaša skru-ao premoženje 92.296,23 dinarjev. Odboru se je izrekla za vestno poslovanje zahvala in je bil prejšnji odbor v celoti zopet izvoljen. Naj ob tej priliki omenimo, da je omenjena ustanova edina dobrodelna institucija te vrste v naši državi.

□ Nevarno je v koloniji. Včeraj ob pol štih-izjutraj je začutil mizar drž. železnice Franc Ma-tešič, ko je šel skozi kolonijo proti mestu, mo an udarec v desno stran glave. Padel je v nezavesti. Za napadalcem ni ne duha ne sluha. Matešiča so prepeljali v bolnico. Ni to prvokrat v koloniji.

□ Zahvala. Društvo državnih policijskih na-meščencev in vpokojencev v Mariboru se pri-srčno zahvaljuje za izvanredni obisk in gnojni uspeh v prid naših članov, vdov in sirot, v prvi vrsti g. policijskemu upravniku in pokrovitelju naše predpustne prireditve Vekoslavju Keršvanu. Nadalje se zahvaljuje gospodoma polic. svetku Pestevseku in višjemu nadzorniku Finžgarju kot otvoritelima plesa ter vsem policijskim uradni-kom in uradnicam. Posebno se zahvaljuje vsem oblastvom in vojaškim zastopnikom, kakor tudi vsem deputacijam, denarnim zavodom, gg. indu-strijalcem, trgovcem in nam naklonienu občinstvu.

To je **Benhur** britvica, katero **vi** rabite!
Ta edina je narejena iz pravega srebro-jekla KAYSER-Elison-Sheffield, vsled česar tudi po 8 kratni porabi še vedno dovr eno brije. Dohva se povsod! Preprodajalec po le transito skla išče GUSTAV HUSSER & SÖN WIEN VII, Richtigasse 10.

Celie

O uprizoritvi »Radikalne kure« po Gledališki družini Katol. prosvetnega društva v Celju poročajo zagrebški »Jutarnji list«: Včeraj je Katoliško prosvetno društvo odnošno njegovi diletantki odsek priredil v Narodnem domu predstavo »Radikalna kura« od Doboviškega, igro s petjem v treh dejanjih. Narodni dom je bil poln občinstva, ki je napeto sledilo dejanju. Vsi diletanti so zelo dobro igrali, posebno Peruš in Tavčar, eva, a orkester je pod vodstvom Lenardona lepo spremljal komad. Mnogo jih je moralo oditi, ker niso dobili v dvorani prostora. Zato se bo predstava ponovila v nedeljo 2. marca »Radikalna kura« je mariborsko gledališče že dvakrat v Celju uprizorilo. Včerajšnji predstavi je prisostvoval nekdanji podpredsednik Jugoslovanskega kluba na Dunaju in kasnejši poslanik naše države v Vatikanu dr. Josip Smolčak. — Tako »Jutarnji list«. K temu pripominjamo, da je že mnogo vstopnic tudi za prihodnjo nedeljo razprodanih in vabimo prijatelje zdrave zabave, da jih zato kupijo že v predprodaji v Slomskovi tiskovni zadrugi poleg Marilene cerkve. Nedeljski predstavi bo prisostvoval tudi avtor g. dr. Dobovišek.

Opozorjamo, da se pester večer dne 3. marca ne vrši v Domu v Samostanski ulici, temveč v gledališki dvorani Narodnega doma. Prodaja vstopnic za pester večer le Prosvetno društvo na Čankarjevi cesti 4. ne pa Slomskova tiskovna zadruga, kjer se dobe le vstopnice za nedeljsko uprizoritev »Radikalne kure«.

Merodajne činitelje opozorjamo na početje lastnika gozdu na grajski strmini. Zadnji čas smo opazili, da je pričel ta gozd, ki je tipičen za lepoto celjskega Gradu, neusmiljeno izsekavati in, če bo s tem nadaljeval, bo kmalu stal pred nami mesto idiličnega grajskega zelenega vrha skalnati sklop brez vsake zanimivosti in privlačnosti. Na hudi strmini bo izginito še tisto malo humusa, kolikor ga je sedaj in nova zasaditev bo nemogoča. Menimo, da bi tako gozdarska oblast kakor tudi drugi poklicani faktorji morali proti takemu početju ostro nastopiti. Ako že posestnik podere del gozda, naj ga podere toliko, kolikor je za rast mlajših dreves potrebno, ne ustvarja naj nam pa pred nosom krasta.

Gaberje postaja nemški otok. Gaberje pri Celju je slavno po svoji obširni in bogati industriji, katere najočnejše je znano nemško velepodjetje. To podjetje je dalje časa izrabi vsako priliko, da nakupuje hiše in posest slovenskega prebivalstva. Danes je nad polovico Gaberja izključna last tega podjetja. Tako se ustvarja velika nemška ali vsaj od nemškega podjetja odvisna kolonija. Saj tuje, da je podjetje pri nakupu neke velike hiše odposlalo stanovanec ne manj kot 40 strankam, češ, da stanovanja rabi za svoje uslužbenke. Narodni krogi naj bi postali na to pozornejši in naj bi učinkovito zastavili pot pomenčevanju slovenske zemlje in s tem slovenskega življa.

Plui

Predavanje o Primorju. Na petek, dne 7. marca ob 8 zvečer bo predavanje o Primorju v mestnem gledališču. Predaval bo gospod David Doktorič iz Ljubljane. Predavatelj dobro pozna primorsko razmerje, saj je vs življenje živel na Gorškem. Predavanje bo pojasnjevalo 40 skopičnih slik. S tem bo onim, kateri ne poznajo Primorja, omogočeno se spoznati z divnimi primorskimi kraji, onim pa, ki so že bili v teh krajih, se vzbudi temvečje hrepenenje in želja: Nazaj v naše lepe kraje! Po predavanju sledi deklaracija »Sočie in« Chiosoli, nato pa zapoje moški zbor »Buči, buči morje adrijansko, Oj Dobrodo in pa simbolično »Gor čez izaroz«.

Poskus samomora. Gospa vdova M. iz Središča je iz usmiljenja do svoje hčere nameravala v nedeljo zvečer napraviti konec svojemu življenju. Gospa ima hčerko, katere boleha na neozdravljivi bolezni. Vdovi se je hčerka močno smilila. To usmiljenje je blo predaleč, zato je v obupu sklenila izvršiti samomor. V nedeljo zvečer si je z britvijo ranila vrat. Bila je pripeljana v bolnico v Ormož. Upanje je, da bo okrevala.

Trbovlje

Kmetijska podružnica v Trbovljah je na svoji zadnji seji sklenila, da si nabavi tri biki-plemenake in šest mladik plemenskih merjasev, ki se bodo oddali posestnikom v rejo brezplačno. Nadalje si nabavi 400 sadnih dreves in večjo količino otrobov, katere bo podružnica oddajala po Din 1.30 kg svojim članom, medtem ko stanejo druge po Din 1.80. Otrobi, zmešani med rezanci, imajo več redilnih snovi v sebi kot seno, zato se nakup posestnikom priporoča.

Skoro neverjetno vest sporočamo v svet, da je na predlog šolskega upravitelja in člana odbora zadrugne elektrarne g. Flavšaka načelstvo črtalo kot člani iz zadrugne elektrarne: kapljanje in cerkev, češ, da je farovž, cerkev in kapljanja samo ena juridična oseba. Imenovane ustanove so bile od ustanovitve članice zadrugne elektrarne. Nadalje je bila črtana iz članstva kovinska industrija »Metalija« in baje še l. delavsko konsumno društvo. K stvari se še povrnemo.

Družba sv. Mohorja. Zadnji čas je za vpis v družbo sv. Mohorja. Za 20 Din dobiš pet krasnih in dragocenih knjig. Vpišeš se v kapljanji pri g. Gorograncu.

Burka »Dve tašči« se vprizori na pustno nedeljo popoldan v Društvenem domu ob 4. Sodeluje Krharjev šramelj.

Hrastnik

Preteklo nedeljo so počastili Hrastničane člani akademskega društva »Zarja«. Popoldne so peli med drugo službo božjo, katero je daroval c. g. dr. L. Ehrlich, ter prejeli skupno sv. obhvalo. Logerjeva dvorana je bila nabito polna. Popoldan so priredili v društvenem domu na Dolu akademsko z zelo pestrim sporedom. Bilo je več pevskih točk in igra »Anima«. Kakor dopoldan po masi, tako tudi po akademiji niso ljudje hoteli iz dvorane preiti, dokler niso pevci ponovno zapeli več pesmi. Občinstvo je o tej akademiji bilo le malo obveščeno, in vendar je bil tak obisk, da so morali mnogi, ki so sedeže kupili, ostati brez stola. Ker je čisti dobiček namenjen za novo cerkev v Hrastniku, so mnogi udeleženci potrpeli, če so bili prikrajšani. Zanimanje je bilo veliko in mir v dvorani kakor nikoli. Gospodje akademiki so odnesli veliki moralni uspeh, cerkevna blagajna pa dobi tudi temu primerni delež. Takih obiskov bi še mnogo želeli. — Preteklo nedeljo je imela zveza rudarjev Jugoslavije na Dolu javen rudarski shod, na katerem je poročal o socialni zakonodaji g. Filip Uratnik. Po njegovem govoru je govoril

še rudar Verden iz Hrastnika, ki trdil, da edina organizacija »zveza rudarjev Jugoslavije« stoji na braniku delavskih pravic ter vabil delavce v organizacijo. G. Filip Uratnik je stvarno ovrgel trditve g. Verdena, nakar je govoril še rudar Jurij Napret, ki je omenil, da je rešitev delavstva mogoča samo v močni organizaciji in da za kršč. socialiste ni mesta drugje, kakor pri »Jugoslovanski strokovni zvezi«.

Cerknica

V nedeljo, 23. februarja je bil zaključen v Cerknici šesttedenski zimski kmetijski tečaj, ki je trajal od 19. januarja do 23. februarja. Na tečaju so bila predavanja iz vseh panog kmetijstva, ki so za naš kraj važne: iz živinoreje, travnišva, poljedelstva, sadjarstva, gozdarstva in živinozdravništva. Kmetijske predmete je predaval okr. kmetijski referent iz Logatca, g. Gečovnik, gozdarstvo gozdarski referent, g. inž. Novak iz Ljubljane, živinozdravništvo živinozdravnik g. Primic iz Logatca. Razum tega je imel domači zdravnik g. dr. Pušenjak dve zanimivi predavanji iz zdravstva. Vseh predavanj je bilo 22.

Tečaj je bil razmeroma dobro obiskan, posebno ob nedeljah. Povprečna udeležba pri predavanjih je bila 45, kar je za naše razmere dobro, dasiravno bi bilo lahko še večja, ko bi se vsi nši kmetovalci zavedali važnosti takih tečajev. Čas predavanj ob sobotah zvečer in ob nedeljah popoldne je bil tako razdeljen, da so se tečaja lahko udeležili vsi neglede na svoja vsakdanja opravila, če so se le malo potrudili. Kljub temu pa je uspeh tečaja v vsakem oziru zelo lep in zadovoljiv.

Mariborski sport

RAZFIS CROSS-COUNTRYJA ZA PRVENSTVO MESTA MARIBOR.

SK Zelezničar priredi dne 23. marca 1930 cross-country za prvenstvo mesta Maribor. Proga meri 7450 m. Start in cilj sta ob 11 dopoldne pri igrišču SK Zelezničar.

Proga vodi po Pohorski cesti, zavije za igriščem Rapida po poljski poti do križišča poti iz Studencev. Nato zavije levo do vnozja Slovenske Kalvarije. Nato med Kalvarijo in Radvanjskim gozdom v smeri Peka, kjer je malo vzpona. Na vrhu klanca se odcepi ter vodi ob robu gozda, po travniku do kolovozne poti ter po tej poti do križišča deželne ceste Pekre—Radvanje, kjer zavije proti Radvanju. Nato se zopet odcepi ter vodi proti gozdu, ter ob robu gozda do zgornje Radvanjske poti. Po tej poti do glavne ceste Radvanje—Maribor ter nato mimo igrišča Rapida na cilj. Proga vodi večinoma po poljskih poteh ter delno po travnikih in ima tri lahke vzpone.

Pravico starta imajo verificirani lehkootletci JLAS, ki so člani mariborskih klubov. Prijavnina znaša 10 Din.

Prijave se sprejemajo do 16. marca ob 12 na naslov: SK Zelezničar, delavnica drž. železnic. Za zmagovalca je razpisal SK Zelezničar prehodni pokal. Pokal pride v trmino lasti dotičnega, ki si ga pribori trikrat zaporedoma ali na celkrat v presledkih. Drugo in tretje plasirani dobijo plakete. Tekmuje se po pravilih JLAS.

ISSK MARIBOR : SK RAPID.

V nedeljo, dne 2. marca se vrši na igrišču SK Zelezničar prijateljska tekma med ISSK Mariborom in SK Rapidom v korist podzvezne blaginje. Tekma se začne ob 15 in bo sodil g. dr. Planinšek. Zmagovalac iz te tekme igra prihodnjo nedeljo s SK Zelezničar.

SMUŠKI IZLET NA POHORJE.

Mariborska zimsko-sportska podzveza priredi v nedeljo, dne 2. marca smuški izlet na Pohorje. Snežne razmere so prvostvorne. Pot bo čez Pesek, na Klopni vrh do Misenja. Vodja g. dr. Orožen.

Nogomet v tu'ini

Zapadna Nemčija — Luksemburg 2 : 3 (1 : 2). Pred 20.000 gledalci odigrana reprezentančna tekma med Zapadno Nemčijo in Luksemburgom ni prinesla Nemcem pričakovane zmage. Moštvo Luksemburga je porazilo nemški team in sicer le vsled slabe nemške igre. Ta poraz je Nemcem zelo neljub kajti Luksemburg ni ravno prvostvorne nogometni nasprotnik.

BOKS.

Genero diskvalificiran. Z napetostjo so vsi pričakovali izida borbe med známim svetovnim prvkom mušje teže Genarom in Nemcem Harijem Sten. Dosta mesto lepega boja je Genaro s prepovedanimi udarci razočaral publiko. V osmi rundi pa je sodnik z diskvalifikacijo Genara proglasil Steina za zmagovalca. Nemec je tehtal 52 kg, Genaro pa 51.5 kg. — Omenjeni konec je obžalovanja vreden, toda kazen je popolnoma pravična za sport, ki ga je pokazal Genaro.

Moto-klub Ljubljana prosi vse člene, ki so dobili kazenski nalog od Mestne občine, da se zgleda v četrtek, dne 27. t. m., ob pol 9 zvečer v klubovem lokalu pri Mikliču. — Odbor.

Darovi

Namesto venca na grob gospe Jerice Grabnar — 150 Din za Elizabetno konferenco pri Sv. Jakobu je darovala družina Nohtigal.

V počaščenje spomina pok. g. dr. Jeriča je poklonilo uradništvu Pokojniškega zavoda za namoščene v Ljubljani mesto venca Osrednji protituberkulozni ligi v Ljubljani znesek Din 830.—, za kar se darovalcem društvo najtopleje zahvaljuje.

Moste pri Ljubljani. Ob priliki 50 letnice rojstva g. Matije Weithauserja, posestnika iz Zelene jame, so gostje nabrali 150 Din za Saleziji. Mladinski dom na Kodeljevem.

so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenske ka v naše telo PEVCI se o varu eio hripavosti, nahoda in prehlaje ja, če jemljejo okusne ANACOT-pastilje dr Wan eria. Dobivajo se v vseh lekarnah Varujte se izdelkov ki v zadnjem času imirajo ANACOT-pastilje,

Gospodarstvo

Grahorica za seme

Po informacijah sodeč, se je vršil za carine prost uvoz grahorice velik boj. Na eni strani je prevladovalo mnenje, da je carina na grahorico v škodo našemu poljedelcu, na drugi strani pa se je poudarjala potreba uvoza z ozirom na slab domač pridelek.

Uvoz grahorice za seme v zrnju je bil že s predzadnjo odredbo carine prost pod pogo em, da se mora, predno se stavi v promet, zmlati in samo kot zmlato uporabljati za krmo živine, dočim je bila grahorica za setev podvržena uvoznim carini 165 Din na 100 kg.

Ker s tem ni bilo pomagano onim, ki rabijo seme grahorice za setev, je več kmetijskih korporacij zaprosilo ministrstvo financ, odsek za carine, da se odlok z dne 7. marca 1928 pravilno tolmači in sicer tako, da je seme grahorice tudi v nezmlatem stanju carine prosto. Lansko leto je res primanjkovalo semena grahorice in ministrstvo je govorilo za par mesecev carine prost uvoz, kar je bilo tačas popolnoma na mestu. Letos pa se je doseglo, da je Generalna direkcija carin po štev. 33-6 na osnovi poslednje postavke T 33 dovolila, da se navedena tarifna postavka tako tolmači, da bo grahorica odlej stalno carine prosta.

Brez dvoma bo domačemu kmetovalcu carine prost uvoz grahorice bolj v škodo kakor v korist in to že letos, ker, kakor se vidi, bo zadoščala domača produkcija za letošnje potrebe. Tudi se ne bo sejalo toliko tega semena za svežo krmo, ker ne primanjkuje sena in slame, kakor je bil to vled hude suše slučaj lanske leto. Zelo kvarno pa bo ta popolna odprava uvozne carine vplivala na naše narodno gospodarstvo prihodnjega leta.

Če bi se grahorice ne uvažalo, bi se prodalo vse doma pridelano seme, tako se bodo pa uvažile velike množine inozemske grahorice, kar bo imelo za posledico, da nam blago še za prihodnje leto preostane. Če bi uvozna carina še letos obstojala, bi malo bolj čvrsta cena grahorice dala brez dvoma veliko pobudo in povod, da bi se ista za seme v bodoče v večjih množinah doma pridelovala.

Slišajo se že pritožbe, ki jasno kažejo, da se vse boji zlih posledic prevelikega uvažanja in so korporacije, ki so to akcijo podpirale, bile brez dvoma premalo previdne v pogledu zaštite domače produkcije. Tudi bo ta nepotreben uvoz inozemskega blaga slabil našo izvozno trgovsko bilanco.

Princip kmetijskih korporacij bi moral biti prej ko slej, da se zaščitna uvozna carina na semena in produkte, ki se doma v zadostni meri pridelujejo, obdrži vsaj na tej višini kot do sedaj, nasprotno pa naj se odpravi izvozna carina na semena in produkte, ki jih izvažamo. Mi imamo na primer izvozne carine 88 para na oljnata semena, kakor za konopljenjo, laneno, makovo, repno in repično seme, ki neusmiljeno teče v meso producenta, ker ne more s pridom vnovčiti svojega pridelka, in je baš ta visoka izvozna carina tudi vzrok, da domača produkcija oljnatih semen leto za letom močno nazaduje, ter je vsled tega tudi na inozemskih trgih naš produkt vsake konkurence nezmožen. Nasprotno pa je uvoz označenih oljnatih semen popolnoma prost, kar koristi le maloštevilnim tovarnam za olje.

Izdelovanje nitroceluloznih lakov za pleskanje avtomobilov in lesno industrijo. Kakor nam poročajo, so zaključili dogovori med največjo kemično industrijo I. G. Farbenindustrie — Frankfurt a. M. in v naši kraljevini vodilno tovarno Moser tovarne lakov in barv, d. d. Zagreb, Na kanalu 41. v svrhu proizvajanja nitroceluloznih lakov. I. G. Farbenindustrie poveri izdelovanje teh lakov imenovani tovarni za celi turkotji kraljevine Jugoslavije. Laki se bodo izdelovali pod imenom »Leptot« I. G. laki po načinu I. G. Farbenindustrie.

Moser tovarna lakov in barv, d. d. je poslala v Ludwigshafen svoje kemike in mojstre, ki so dovršili tečaj za izdelovanje teh lakov. Nadzorstvo nad izdelovanjem si pa še pridrži I. G. Farbenindustrie. — Moser, d. d. bo otvorila v Beogradu, Novem Sadu, Sarajevu, Splitu, Ljubljani in Mariboru praktične brezplačne tečaje, pri katerih se bodo pleskarski mojstri in pomočniki naučili dela s temi laki. Prvi tečaj bo v Beogradu že v februarju ali marcu tega leta.

Obšni zbori. Elektra v Ljubljani 14. marca ob 16 v Ljublj. kred. banki (izpopolnitev uprave); Saturnus 17. marca ob 11 v Zadr. gosp. banki (volitve uprave in nadzorstva); Javno skladišče in prevozna družba 18. marca ob 15 v pisarni Zangerja Dušana, Celje (volitve nadzorstva in uprave); Tovarna zaves Stora 18. marca ob 11 v Zadr. gosp. banki (volitve nadzorstva).

Tridnevni sadijski tečaj v Kranju. Kranjska sadijska podružnica priredi v Kranju v dvorani ljudskega doma tridnevni teoretični in praktični sadijski tečaj in sicer v torek 11. marca, v sredo 12. marca in v četrtek 13. marca t. l. Pouk se vrši vsak določen dan od 9 do 12 dopoldne in od 1 do 4 popoldne. Na tečaju se bo podajal podroben sadijski pouk v obliki predavanj, a tudi praktična dela v sadovnjakih (obrezovanje, precepjanje, sajenje, zatiranje škodljivcev itd.). Stalnim udeležencem se bo nudilo vsestransko znanje iz moderne sadijarstva. Udeleženci naj prinesejo seboj cepilne nože, če pa teh nimajo, pa vsaj navadne ostre nože.

Nabava motornih trierjev in škropilnic. Na račun reparacij se bo nabavilo iz Nemčije 10 večjih motornih trierjev (nafta ali elektrika), nadalje 3000 škropilnikov za sadno drevje, 1500—2500 velikih 50—100 l, 500—1500 avtomat. škropilnikov 12—20 l.

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije liblj. žel. ravn. sprejema do 4. marca ponudbe glede dobave 1000 kg steklarskega kleja, 15.000 kg negašenega apna, 100 komadov spojin viakov in 80 komadov hrastovih pragov. — Prometno-komercialni oddelek sprejema do 15. marca ponudbe glede dobave raznih tiskovin. — Ravn. drž. rudnika Kakani sprejema do 5. marca ponudbe glede dobave 1000 komadov okroglih kolotov in kligerita. — Ravn. drž. rudnika Ljubija sprejema do 10. marca ponudbe glede dobave strokovnih časopisov in risalnega orodja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. marca p-i Upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave 8000 metrov platna, 300 kg sirovega sukanca, 15.000 kg preje od jute, 20.000 kg parafina, 30.000 kg zvepla, 100.000 kg amonijskega solitra, 150.000 kg kalijevega solitra, 30.000 kg trinitrotoloula, 24.000 kg katrana, 6000 kg olja za kamniti, 45.000 kg papirja za zavijanje. 240.000 komadov kartonskih skatelj ter glede dobave etiket, envelop in pečatenic. — Dne 18. marca pri saraj. žel. ravn. glede dobave bombaža in krp za čiščenje. — Dne 20. marca pri ravn. pom. prometa v Splitu glede dobave mrežastega materiala.

in varuje ne samo belo temveč tudi barvano perilo. Pa tudi za volno in svilo je idealno sredstvo za pranje

Borza

Dne 26. februarja 1930.

DENAR

Devizni tečaji so danes ostali v glavnem neizpremenjeni.

Promet je bil srednji in je v vseh zaključenih devizah intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oldepažih zaključni tečaji.) Amsterdam 2278 bl., Berlin 1354.50—1357.50 (1356), Bruselj 791.51 bl., Budimpešta 992.88 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 798.07—801.07 (799.57), London 276.13 bl., Newyork 56.69 bl., Pariz 221.31—223.31 (222.31), Praga 167.77—168.57 (168.17), Trst 297.43 bl.

Zagreb. Amsterdam 2274—2280, Berlin 1354.5—1357.5, Bruselj 791.51, Budimpešta 991.38—994.88, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.17—801.17, London 275.73—276.53, Newyork 56.56—56.76, Praga 167.57—168.37, Pariz 221.31—223.31 (222.31), Trst 296.356—298.356.

Belgrad. Amsterdam 2275—2282, Berlin 1354.5—1357.5, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.07—801.07, London 275.73—276.53, Newyork 56.59—56.79, Pariz 221.31—223.31, Praga 167.77—168.57, Milan 296.35—298.50.

Curih. Belgrad 9.1275, Amsterdam 207.825, Atene 6.72, Berlin 123.715, Bruselj 72.2225, Budimpešta 90.60, Bukarešt 20.7875, Carigrad 2.325, Dunaj 72.975, London 25.1975, Madrid 64.50, Newyork 518.50, Pariz 20.2825, Praga 15.3525, Sofija 3.7525, Trst 27.1425, Varšava 58.075, Kopenhagen 138.775, Stockholm 139.05, Oslo 138.55, Helsingfors 13.04.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.50625, (valuta) 12.405.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92 bl., 7% Bler. pos. 82 bl., Celjska 170 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastediona 990 den., Kred. zavod 170 den., Strojev 170 den., Večje 132 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 402 den., kasa 402.50—403 (402), terminji III. 402.50—403 (403), IV. 403—404, XII. 408—412.50, 7% inv. pos. 81.50—82, agrari 50—52, 7% Bler. pos. 81.75—82.5, 8% Bler. pos. 91.75—93, Rdeči križ 37 den., Bančni pap.: Union 206—210, Poljo 65, Hrv. 50—51 (50), Kred. 101, Jug 87, Medjum. 60 den., Prastediona 927.50—932.50, Srpska 165 den., Zem. 137—139, Kat. 35 den., Ind. pap.: Oceania 180 den., Guttman 185—190, Slavonia 200 den., Nihag 4 b., Slavex 86—88, Danica 150 den., Drava 280—325, Sečera 385—360, Osl. ljev. 200 bl., Brod, vag. 110—115, Union 120—140, Isis 26—30 (26), Našice 1550 bl., Ragusea 427.50—432.50 (427.50, 430), Trbovlje 467.50—470 (470, 465), Večje 125 den., Nar. Sum. 30—40, Piv. Sar. 170—180, Nar. milin. 20 den., Promet je znašal 8.800.000 Din.

Belgrad. Narodna banka 8370—8540, 7% inv. pos. 83—84.50, agrari 51.50—52.50, vojna škoda 403—402.50, III. 406—407, IV. 408.50—409.50.

Dunaj. Polon-savska-jadrana. 87.75, Wiener Bankvere'n 21, Creditanstalt 51, Escompteg. 167.75, Union 26, Aussierische 211.75, Al. ine 35.10, Trboveljska 57.80, Kranj. ind. 30.50, Leykam 5.95, Rima Murany 102.25.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vagon raznega okroglega lesa in 1 vagon tramov. Tendence neizpremenjena.

Žito

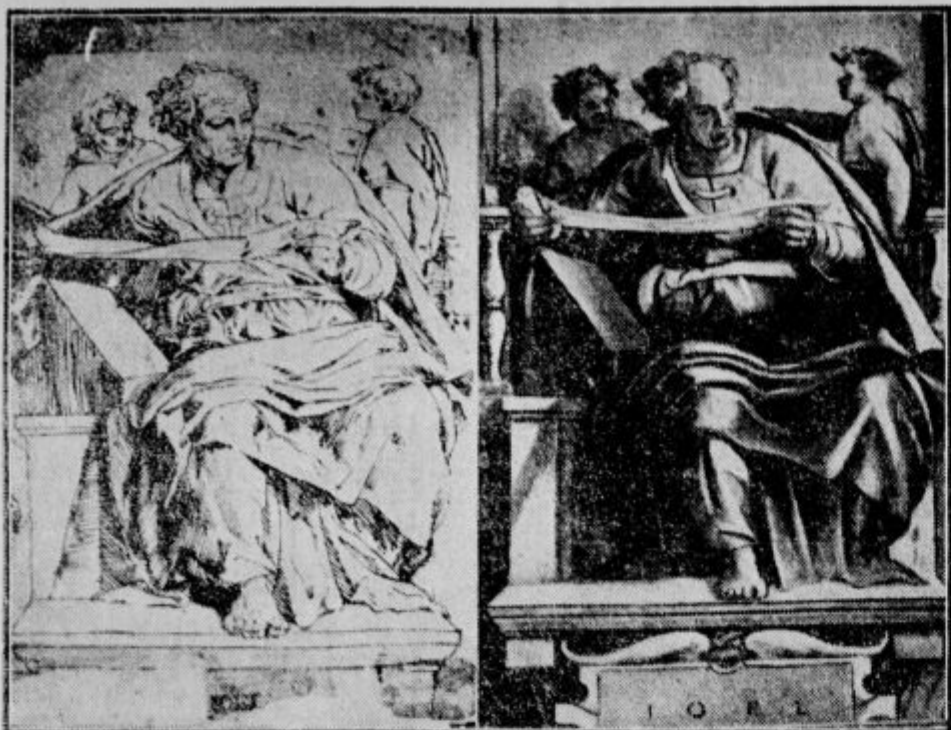
Položaj na svetovnem žitnem trgu so je nekoliko izboljšal, pri nas doma je ostal za enkrat neizpremenjen. Ponudbe za boljše pšenice je prav malo na trgu in še tisti, ki jo ponujajo, zahtevajo zanj 215—217.50 Spodnjebačka je znatno cenejša, koruza je pri neizpremenjenih cenah dosti živahno trgovana, a povpraševanje po pšeničnih moki je tako jako, da za enkrat cene za pšenično moko vkljub oslabitvi pšenice nikakor niso nazadovale. V ostalih predmetih ni izpremenj.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Prome 3 3 vagoni pšenice, 36 vagonov koruze, 1 vagon ječme na, 2 vagona moke. Tendence nična.

Budimpešta. Tendence trdna koruza mirna. Promet živahen. Pšenica merce 20.50—20.85, zaklj. 20.84—20.85, maj 21.00—21.89, zaklj. 21.80—21.90, okt. 22.16—22.40, zaklj. 22.40—22.41, rž marec 11.30—11.75, zaklj. 11.65—11.66, maj 12.25—12.65, zaklj. 12.35—12.37, okt. 13.86—14.25, zaklj. 14.25—14.26, koruza maj 13.10—13.22, zaklj. 13.21—13.22, juli 13.68—13.85, zaklj. 13.84—13.85, tranzit maj 12.15—12.20, zaklj. 12.18—12.20.

Živina

Mariborski sejem. Prignanih je bilo 19 konjev, 12 bikov, 140 volov, 289 krav in 4 teleta, skupaj 464 komadov. Cene so bile sledeče (vse za kg žive teže): Debeli vol 10—10.50 Din, poldebali 8.50—9.50, plemenski 7.75—8, bikji za klanje 7—8, plemenske krave 6—6.75, krave za klobasarije 4.75—5.50, molzne krave 8—10, breje krave 8—10, mlade živina 7.25—8. Prodanih je bilo 292 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 28, v Italijo 16 komadov. — Mese cene so bile sledeče: Volovsko meso I. vrste 1 kg 18—20 Din, II. vrste 16—18, meso od bikov krav telic 10—16, telečje meso I. in II. vrste 20—25 Din, svinjsko meso sveže 15—28 Din.

Neznane risbe Michelangela so našli v Varšavi. Sedem risb predstavlja načrte za slike Avenciangela v sikstinski kapeli v Rimu. Na levi vidimo skico preroka Joela, na desni pa dovršeno sliko.

Kolektivizacija v Rusiji

Drzen poskus radikalnega komunizma

Sovjetska Rusija stoji ponovno v ospredju svetovne pozornosti. Vsakogar zanima drzen in obenem velikopotezen poskus radikalnega komunizma in kolektivizacije poljedelstva, ki ju skuša izvesti Stalin in ki sta zbudila milijone ruskega kmetijskega prebivalstva.

Beseda »kolektivizacija« se vedno bolj in bolj pojavlja po evropskih listih. Kako pa se izvaja ta kolektivizacija, čije glavni namen je razlastitev kmečkih posestev in kakšno je stališče prebivalstva napram njej? O tem imamo na zapadu precej meglene pojme.

Dopisnik »Cepsa« se je te dni razgovarjal z osebo, ki je v Sovjetski Rusiji preživela 12 let in bila priča vseh revolucij. Ta oseba je bila priča tudi najnovejše revolucije, kolektivizacije, ki se izvaja od zgoraj, iz moskovskega Kremlja, na povelje sedanjega ruskega diktatorja Stalina.

»Povejte nam, kako se tehnično izvaja proces kolektivizacije?»

»V revolucionarnem procesu so rusko-kmečko prebivalstvo razdelili na štiri skupine: na kulake, ki imajo 12 do 15 hektarov zemljišča, 2 do 3 konje, krave, ovce, perutnino, poljedelske stroje in hlapce; dalje na povprečne kmetje, ki imajo skromnejša zemljišča, navadno samo enega konja, toda nimajo poljedelskih strojev; potem so siromašni kmetje, ki imajo nekaj zemlje, hišo, toda nimajo živine. Poslednji razred so delavci, oz. hlapci, ki sploh nimajo premoženja. Ti zadnji so zdaj prav za prav gospodarji ruske vasi, kajti oni so ponavadi člani vaške komunistične celice, ki je faktični organ boljševiške vlade. Kolektivno gospodarstvo se more izvesti na željo celokupnega vaškega prebivalstva, kar potem izvrši skupščina cele vasi ali pa tudi na željo komunistične celice. V prvem slučaju vstopijo v »kolhoz« vsi vaški kmetje razen kulakov, ki so že od prej registrirani in s tem nimajo pravice, da bi postali člani kolektiv. Kulaki so obsojeni na propast. Kmetje, ki vstopijo v kolektivno gospodarstvo, morajo dati v skupno upravo vse svoje imetje brez ozira na svoj položaj. Bogati kmet da vso svojo živino, dočim siromak ne da ničesar, toda pravice imata oba iste. Če se ustanavlja v vasi kolektivno gospodarstvo, smejo vanj stopiti tudi tujci, ki ne živijo v vasi, ampak gredo slučajno skozi vas, ki ustanavlja kolektivno gospodarstvo. Kmetška glavna skupščina nima pravice, odbiti sprejema teh tujcev v kolektiv. Sele tedaj, ko je kolektivno gospodarstvo osnovano in službeno registrirano, morejo njegovi člani odbiti sprejem novih oseb. Ko člani vstopijo v kolektivno gospodarstvo, postanejo navadni delavci, ki delajo za plačo. Če izstopijo iz kolektive, ne dobijo več nazaj svojega deleža, ki so ga v pričetku vložili. Morejo pa svoj delež vložiti v drugo kolektivno, toda samo v slučaju, če se selijo in vstopijo v novo kolektivno.

Člani kolektiv se tudi ne morejo več vrniti k privatnemu gospodarstvu. V tem slučaju ne dobe niti zemlje, niti poljedelskih strojev.

»Kako je razumeti naglo naraščanje kolektivnih gospodarstev v SSSR, ko so pa pogoji tako nepovoljni?»

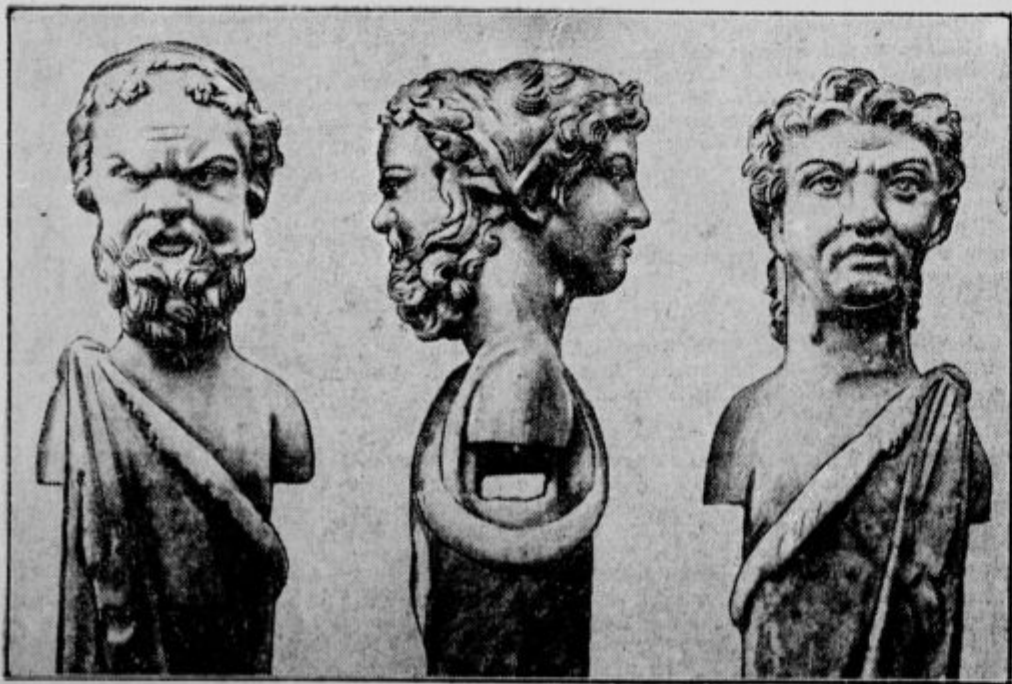
»To dela pritisk iz Moskve, ojačen z neverjetnimi gospodarskimi in političnimi represalijami. Kmetje, ki v vaseh, kjer je osnovano kolektivno gospodarstvo, niso njegovi člani ali pa so zapisani kot kulaki, so obdavčeni tako visoko, da jim ni mogoče plačati. Imetje takega »privatnega« gospodarja pride kasneje kot »prezadcljeno« na dražbo in tu se navadno prodaja za izredno nizko ceno kolektivi. Imetja, ki so vredna 1500 do 2000 rubljev, se na takih dražbah prodajo za 80 do 100 rubljev. Bivši njegov lastnik postane berač. Izženo ga iz njegovega doma in nikjer ne more biti sprejet kot član kolektive. Tako si lahko tolmačimo, da želja po ustanovitvi kolektiv včasih ne pride od delavca, ampak tudi od bogatih kmetov. Ti žele, da si ohranijo imetje ali da saj ostanejo v svoji hiši kot poljedelski delavci. V ostalem pa vsakdo dobro ve, da, če povprečni kmetje ne predlagajo kolektive, prav gotovo to stori vaška komunistična celica in tedaj jim preostane beraška palica. Ze sedaj blodi po ruskih stepah na tisoče osirotelih kmetov, toda moskovske oblasti se ne brigajo za to in izjavljajo, da morajo biti pri prenosu poljedelstva tudi žrtve. Znani so dalje tudi nekateri zanimivi poskusi rešitve posameznega imetja. Mož se formalno loči od svoje žene, vstopi v kolektivno gospodarstvo, ženi pa prepusti velik del svojega imetja. Na ta način pa je rešeno posamezno imetje le za nekaj časa, ker po gotovem času objame kolektivizacija tudi ženo, ki se je od svojega moža ločila.

»Kaj pa pravi k temu vaško prebivalstvo?»

»Prebivalstvo čuti, da je ta nenavaden poskus nevaren za gospodarsko življenje dežele. Prebivalstvo SSSR se že danes boji, da bo nastopila lakota, ki bo še strašnejša, kakor je bila ona pred leti. Toda vaško prebivalstvo ni organizirano in se mora tako pokriti, kljub upanju, da to ne more dolgo trajati.

Hči anglikanskega škofa katoličanka

Hči bivšega anglikanskega škofa v Madrasu Caldwella gospa Mayne je prestopila v katoliško cerkev. Caldwell je vladal anglikansko škofijo Madras od leta 1877 do 1899. V teh 22 letih je poskočilo število njegovih vernikov od 6000 na 100.000. Prestop gospe Mayne v katoliško cerkev je v protestantovskih krogih napravil globok vtis.

Nova zanimivost iz jezera Nemi, ki so ga izsušili, da bi prišli do Kaligulovih ladij, je nad en meter visok dvoglavi kip iz pozlačenega bronu. Ena glava predstavlja starejšega, druga pa mlajšega Fauna (starorimski gozdni bog).

Rusija brez cerkva

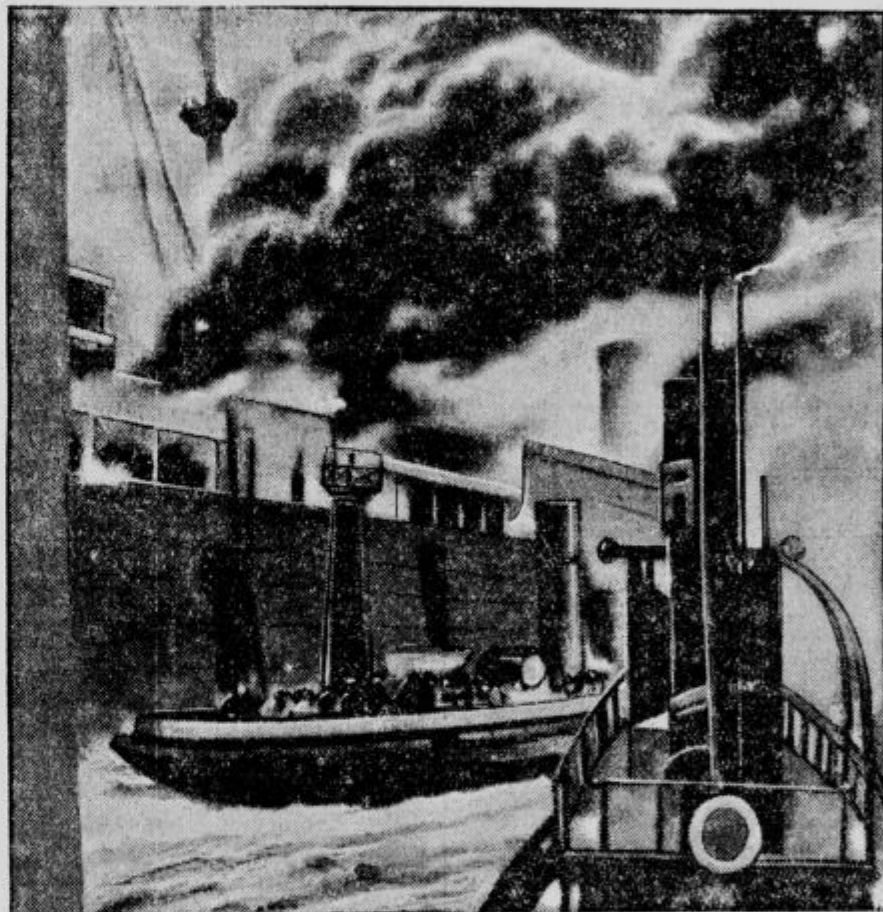
Ukrajinski svet ljudskih komisarjev je sklenil, da bo porušil katedralo v Harkovu. Priprave za razstrelitev cerkve so že v teku. Istočasno je svet ljudskih komisarjev sklenil zapreti celo vrsto drugih cerkva, ki naj odslej služijo pravečnim potrebam delavstva, oziroma se morajo prezidati v klubske prostore itd. — Uradna sovjetsko-ruska brzojavna agencija TASS poroča, da so zadnji čas v Rusiji zaprli 202 cerkvi. Med temi so tudi katoliške in protestantovske cerkve. — Sovjetska vlada pripravlja zakon, po katerem morajo do 1. julija biti zaprte vse cerkve in likvidirane vse verske ustanove.

Morski velikan

Pred nekaj dnevi smo priobčili sliko novega nemškega parnika »Evropa«, ki je last severnonemškega Lloydja. V naslednjem podajamo nekaj številk o parniku. Njegova prostornina znaša 51.000 ton, dolg je 285 metrov, širok 31 metrov in visok 27,2 metrov. Ima tri sidra, od katerih vsako tehtja 15.700 kilogramov, verige, na katerih so pritrjena sidra, pa so dolge po 620 metrov. Vsa tri sidra z verigami vred tehtajo 183.000 kilogramov.

Poleg 975 oseb ladijskega osebja je prostora za 2200 potnikov, ki bodo spričo okusnih jedilnic, plesnih dvoran, kopališč in prostorov za tenis lahko ugodno potovali. Rešilni čolni »Evrope« imajo prostora za 145 oseb in so opremljeni z motorji.

Zanimive so dalje številke, ki se nanašajo na živež, ki ga potrebuje ta velikan oz. njegovi potniki. Na prvo vožnjo, ki se je začela 19. marca, bodo vzeli s seboj: 21.000 kilogramov mesa, 7000 kg perutnine, 26.000 kg divjačine in rib, 4000 posod zeliščnih konzerv, 10.000 kg moke, 6000 kg kave, čaja, kakava in sladkorja, 4000 kg presnega masla, 60.000 jajc itd. — »Evropa« bo vršila redni promet med Evropo in Združenimi državami Severne Amerike.

Prva izvirna slika o požaru parnika »München«. Newyorški gasilski čolni v borbi z ogromnim požarom na »Münchenu«.

Žrtve ameriške prohibicije

Newyorški odvetnik Coudert je pred oblastmi kot priča izjavil, da je po njegovih računih v »suhi« Ameriki okrog 60 milijonov ljudi, ki redno pijejo alkohol in da je zakon o prohibiciji samo norčija. V naslednjem priobčujemo nekaj števil.

Radi pijanosti je v letu 1920 v Združenih državah umrla na 100.000 prebivalcev samo ena oseba, to se pravi skupno 900 oseb. Leta 1921 je bilo že 1611 smrtnih žrtv radi alkohola in leta 1929 pa je prišlo na 100.000 prebivalcev 5 smrtnih slučajev radi alkohola ali skupno 5000.

Leta 1911 je bilo 2875 oseb, ki so umrle radi pijanosti in to ne radi nesreč, ki so se zgodile radi pijanosti, ampak radi zastrupljenja z alkoholom. Ta številka je potem padla (z izjemo leta 1916) in leta 1919, torej eno leto pred uvedbo prohibicije, je prišlo na 100.000 prebivalcev 1,6 smrtnih slučajev. Padanje te številke pa je prohibicijski zakon ustavil, jo obrnil baš v nasprotno smer in tako je Amerika kar se tiče smrtnih slučajev radi alkohola zopet na istem, ozir. na slabšem, kakor je bila leta 1911.

To pa še niso vse žrtve alkohola ali bolje rečeno žrtve prohibicije v Ameriki. Lansko leto je okrog 9000 oseb umrlo počasne smrti radi zastrupljenja z alkoholom. Tudi tu opažamo naraščanje. Leta 1920 je umrlo na ta način 7,1 na 100.000 prebivalcev, dočim jih je bilo lansko leto že 7,9. Posredno ali neposredno radi alkohola je torej umrlo lani 14.000 Američanov: od leta 1920 dalje, torej v desetih letih prohibicije pa skupno 100.000.

K peti obletnici smrti Friderika Eberta, prvega predsednika Nemčije, ki je umrl 28. februarja 1925

Automobilsko - železniška nesreča

Pri Kenoshi ob Michiganskem jezeru sta na nekem nezavarovanem železniškem prehodu trčila predkrajevni vlak in tovorni avtomobil. Vlak se je iztiril in padel v tri metre globok jarek. 8 oseb je bilo mrtvih, okrog 60 pa ranjenih. Med mrtvimi so tudi vse 4 osebe, ki so se peljale na tovornem avtomobilu.

Omenjeni predkrajevni vlak je pripadal najhitrejšim električnim vlakom Združenih držav in je v trenutku trčenja vozil z največjo brzino. Sreča, da so vozovi osebnega vlaka, ki so strmoglavili v jarek, ostali pokoncu, ker sicer bi bile posledice še hujše. Večina ranjenecv ima zlomljene roke ali noge.

Smešnice

Gospod Majer je kupil staro gotično omaro. Vse je bilo pristno, samo nekateri mali deli so bili izpopolnjeni. Gospod Majer pa teh ni mogel najti. Poklical je zato izvedenca. Ta si je omaro temeljito ogledal in vedno majal z glavo. Končno vpraša gospod Majer: »No, gospod profesor, kaj je na omari novega in kaj starega?»

»Veste kaj,« pravi profesor, »stara... stara je samo luknja pri ključavnici.«

»Za božjo voljo, Micka, — 45 stopinj!«
»O, gospa — kaj se pa takle črvček razume na stopinje.«

a,
 h
 i
 e
 e,
 d
 e
 a
 o-
 v
 e
 a
 u
 o
 ri
 r,
 a,
 zi

20% kronske bone
plačamo **68% — 70%**

Uprava Merkurja - Ljubljana - Večna pot 5

Telefon 30-52

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta po 150 Din ali vsaka beseda 50 Din. Najmanjši oglaševanje 5 in. Oglasi na devet vrst se računajo v 1. Za odgovor zramo na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Prodajalka

mlajša moč, verzirana v mešani stroki, želi mesta takoj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2284.

Starejša Nemka

išče mesto k malim otrokom. Gre tudi na deželo. Ponudbe pod »Nemka« na upravo lista.

Dekle

pridna in poštena, ki bi opravljala vsa hišna dela, ali k otrokom, išče službo s 1. marcem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Pridna, poštena«.

Krojaški pomočnik

boljša moč, ki se razume tudi na fina dela, išče trajne namestitve. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Priden krojaški pomočnik« št. 2324.

Žagar

išče službo za venecijanko, trezen in zmožen tudi popravit. Naslov v upravi »Slovenca« št. 2297.

Službodobe

Služkinjo

sprejem za vsa hišna dela. - Ljubljana, Velika čolnarska ulica 13.

Vajenca

za soboslikarstvo in plekarstvo sprejem. Hrana, stanovanje pri mojstru. Frane Vojska, Domžale.

Šteparica

za gornje dele, poštena, katere bi tudi znala kuhati, se sprejme za takoj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2331.

Opckarski mojster

prvovrstna moč se išče na opckarno s strojnimi obratom. - Ponudbe z referencami, z zahtevo plače in pogojev upravi pod šifro »Opckarski mojster« št. 2364.

Polirja

iščemo za visokogradnjo, osobito za železobetone. Reflektiramo samo na samostalno in prvovrstno moč. - Ponudbe na adresi »Progres« - Sarajevo.

Šiviljo

sposobno za šivanje ženskih slamičkov na stroje, in sicer: Anita B., Anita B II., Anita Lockk, potrebuje takoj. Tvrška Ilija Milkič, Beograd, Knez Mihajlova 3.

Učitelja godbe na pihala

išče mestna godba v Omišu blizu Splita proti mesečni plači 2000 Din. Nastop službe 1. aprila letos. Prednost imajo ne-ženjeni. Zahteva se, da je učitelj diplomiran za godbo na pihala (Blech-Musik), da svira na klavirju ter da je popolnoma zdrav in lepega vedenja.

Razpis

Mestna občina ljubljanska razpisuje oddajo

zidarskih in težaških del

pri zgradbi hladilnice za slanino v mestni klavnici. - Pravilno sestavljene in kolkovane ponudbe s 100 Din kolkom je oddati v zapečatenem ovoju v mestnem gradbenem uradu, šolski drevored št. 2, II. nadstr., do

12. marca 1930 do 11 dopoldne.

Vse podatke in pripomočke daje mestni gradbeni urad med uradnimi urami.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 25. februarja 1930.

20% kronske bone

kupuje v okvirju svoje potrebe po dnevni ceni — ali ne pod 62%.

Pučka štediona, Osijek.

Rok je kratek, kdor prej pošlje, bo prodal. Požurite se!

Dva solidna gospoda

boljša, sprejem na stanovanje. Velika in lepa soba, parket, elektrika, poseben vhod. S souporabo kopalnice in zajtrkom. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2299.

Posestva

4 stavbne parcele v bližini nove šole v Zg. Šiški, prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2286.

Vi hočete zidati?

Načrti, proračuni in navedbi najceneje. Ponudbe pod »Inženier arhitekt« št. 1118 upravi »Slovenca«.

Prodaj hišo

z gospodarskim poslojem, njivo, gozd in lep sadni vrt. - Natančnejše informacije pri lastniku Francu Kreže, Brdo 40, Ihan pri Domžalah.

Nova hiša

dve stanovanje, vrt, se prodaja. - Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Glasba

Pianino

skoraj nov, lep glas — ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2241.

Klavirje

in pianino prodaja, izposoja, popravlja in čisto uglašuje nejeeneje — tudi na obroke — tovarna klavirjev Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska cesta 2.

Radio

Radio-aparat

prvovrsten, nov, z zvčnikom, se ugodno prodaja. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2350.

Kupimo

Oglje in trame

vsake količine — kupuje stalno tvrška Škrbec & Bartol Ljubljana Miklošičeva cesta 6

20% kronske bone

kupuje najkvalitetnejše po dnevni ceni Prometna bančna družba Maribor Cankarjeva 14.

20% bone

kupi in plačuje najbolje Franc Reiser, trgovec - Kopitarjeva ulica 1 (pri mesarskem mostu).

20% bone

plača najbolje Uran Franc, Dunajska cesta 46, Telefon 2820.

Vasovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah. CERNE in veliki Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Objave

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih naredila moja žena Marija Beseničar, Stranska vas 27, Dobrova.

Prodamo

Žepne ure

precizne »Schaffhausen«, »Omega«, »Doxa«, »Zenith«, velika izbira! Ivan Pakiz, Ljubljana, Pred Školjijo 15.

Pubasto perje

kg po 130 Din in čist beli po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 38 Din razpošiljam kuh kg po 300 Din — L. Brozović Zagreb Ilica 82. Kemična čistilna perja

Obrt

Vezenje

nevestinih oprem, zaves, pregrinjali, najceneje in najfinije! Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukeli. — Enlanje ažužiranje predtiskanje takoj

Dežne plašče

za dame in gospode pelerine za dečke in odrasle tonle podloge k dežnim plaščem itd. kupite najbolje v specialni trgovini Jancigaj, Tavčarjeva Sodna 1 nasotni kavarne »Evropa«

Ženinom in nevestam

se priporoča fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

Vino

zajamčeno pristno: Blatina, Burgundec, Ružica, Rizling in Muškati silvanec se toči v gostilni T. Mencinger, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 43.

Dšenično moko

na 1000 ml. moko po 100 Din. - Originalna moka iz Evrope. - Resljeva cesta 24

Emailirane tablice

za občine, ulice, poklice, hiš. številke, pasje znamke itd. - ORIGINALNE LUTZOVE PEČI

železostrugarska dela, izdelovanje strojev in aparatov montaže, avtoenično varenje, prevzema delavnica

ING. GUZELJ

LJUBLJANA VII, Sv. Jerneja cesta št. 5, Tel. št. 3252.

Jalove krave

to je one, ki se vsled sramničnega vnetja ne obrežijo, ozdravite zanesljivo z Bosulin svečicami. 1 skatlja z natančnim navodilom 30 Din in razpošilja edino: Lekarna pri »Angelju Varhu« na Vrhnikih. V zalogi vsa zdravila za živino.

Razglas o ofertalni licitaciji

Mestna občina Brežice razpisuje na podlagi členov 86. do 104. zakona o državnem računovodstvu javno ofertalno licitacijo za zgradbo uradnega poslopja v Brežicah.

Ponudbe opremljene s kolekom za 100 Din se morajo izročiti v zapečatenem ovitku z oznako »Ponudba za gradnjo uradnega poslopja v Brežicah« do 28. marca 1930 do 10 predpoldne v občinski pisarni v Brežicah. Kavičja v višini 5% ponujene vsote se mora založiti v gotovini ali vrednostnih papirjih pri mestni hranilnici v Brežicah najkasneje do 10 predpoldne istega dne.

Mestna občina si pridrži pravico oddati delo ne glede na višino ponujene vsote ter brez navedb razlogov.

V svoji redni seji z dne 24. februarja 1930 je občina Brežice sklenila nagraditi dve najnižji ponudbi za celotno delo z nagradami po 8000 Din in 4000 Din. Tvrška, kateri se delo poveri, ne pride v poštev za nagrado. Natančni pogoji, obrazci, stroškovnik in načrti se dobe med uradnimi urami pri občinskem uradu v Brežicah za ceno 300 Din.

MESTNO ŽUPANSTVO BREŽICE,
dne 24. februarja 1930.

Zupan: Supan I. r.

»TRETORN«

varuje pred mrazom in se odlikuje po nenadkriljivi kakovosti in elegantni fazoni. Dobivajo se v vseh boljših trgovinah naše kraljevine

Kupujte samo

»TRETORN«

galoše in čevlje za sneg ker ni boljših.

Zahvala

Vsem, ki so nam ob prebriski izgubi našega nepozabnega očeta, starega očeta, brata, strica i. t. d., gospoda

Jakoba Lavtarja

lajšali našo neizmerno bol, se najtopleje zahvaljujemo. Zlasti pa se zahvaljujemo g. županu dr. Pucu za poslano sožalje in g. mag. uradniku Jancigaju, vsem ostalim magistratnim uradnikom, kakor tudi g. župniku Barletu in g. prof. dr. Ehrlichu. Ljubljana, dne 26. februarja 1930.

Globoko žalujoči ostali sorodniki.

Zahvala

Vsem številnim prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so nam ob prerani smrti našega predobrega soproga in očeta, gospoda

dr. Josipa Jeriča

izkazali bodisi osebno, bodisi pismeno toliko iskrenega sočustvovanja in nam lajšali našo neizmerno bol, se za izraženo sožalje tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni tudi vsem, ki so blagega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti in mu položili cvetja na njegov prerani grob. Zlasti smo dolžni iskreno zahvalo gospodu župniku Fr. Finžgarju za vodstvo pogreba, pomočniku bana g. dr. O. Pirkmajerju, mestnemu županu g. dr. D. Pucu in g. občinskim svetovalcem, generalnemu ravnatelju g. dr. L. Slokarju, predsedniku Pokojniškega zavoda g. Al. Vrtovcu, odvetniški zbornici, vsem pokojnikovim g. stanovskim tovarišem, zastopnikom uradov, zavodov in organizacij vsem prijateljem in znancem za častečo udeležbo pri pogrebu, pevskega društva »Ljubljana« za odpete žalostinke ter g. dr. J. Mohoriču za tople besede, ki jih je spregovoril ob odprtem grobu v spomin rajniku, končno pa tudi g. zdravnikom in č. sestram za obili trud ob njegovi bolniški postelji. V Ljubljani, dne 26. februarja 1930.

Žalujoča soproga z otroci.

Dr. Fr. Vidic javlja globoko razžaloščen v imenu svoje rodbine in sorodnikov vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je njegov predragi in dobri prijatelj in pobratim, gospod

DR. IVO F. ŠUBELJ

dvorni in ministerjalni svetnik in posestnik

po dolgem in mučnem trpljenju, dne 26. februarja 1930, v 58. letu svoje starosti, Bogu vdan izdihnil svojo plemenito dušo.

Zemski ostanki nepozabnega pokojnika se bodo blagoslovili v petek, dne 28. februarja 1930 ob pol 12 dopoldne v mrtvaški veži splošne bolnice v Ljubljani ter nato prepeljali v Kamnik, kjer ga spremimo iz njegovega doma ob 4 popoldne k večnemu počitku na Žale.

Sv. maša zadušnica se bo brala dne 7. marca 1930 ob 7 zjutraj v cerkvi na Zalah.

V Kamniku, dne 26. februarja 1930.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Kot kronometer

bo de'oval Vaš

želodec

AKO ZA ODVAJANJE UPORABLJATE PRAŠEK

OTROCI 1 malo, ODRASLI 1 veliko žlico v vodi ali mleku.

Ako vzamete praška Ma'na na nožev spici po jedi, Vam pospešuje prebavo, odpravlja zaprtje, gorečico, pehanje, bljuvanje, slab duh iz ust, zdravi: katar, v želodcu in črevih, hemoroide, ture v želučku.

V lekarnah 1 zavož z navodilom Din 4.—